

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Elif Sultan BURUŞ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN
YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUŞ-2024

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Elif Sultan BURUŞ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN
YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Atakan AKSU

MUŞ-2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
TEŞEKKÜR	V
KISALTMALAR DİZİNİ.....	VI
TABLolar DİZİNİ	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. ÖĞRETMENLİK.....	3
1.2. BEDEN EĞİTİMİ DERSİ VE KAVRAMI	5
1.3. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN ÖZELLİKLERİ	8
1.3.1. Fiziksel Ve Kişisel Özellikler	8
1.3.2. Ruhsal Özellikler.....	8
1.3.3. Zihinsel Özellikler.....	9
1.3.4. Sosyal Özellikler	9
1.4. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ	9
1.4.1. Yeterlilik	11
1.4.2. Genel ve Özel Yeterlilikler	14
1.4.3. Mesleki Yeterlilik.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

BEDEN EĞİTİMİ ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİ PERFORMANS

GÖSTERGELERİ

2.1. ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİ PERFORMANS GÖSTERGELERİ	15
2.1.1. Beden Eğitimi Dersi Özel Alan Yeterlilikleri	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA DA EVREN VE ÖRNEKLEM.....	27
3.2. VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ VE ÖLÇÜM DÜZEYİ	27
3.3. ARAŞTIRMADA KULLANILAN ÖLÇEKLER.....	28

3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	28
-----------------------------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. BULGULAR.....	29
--------------------	----

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	38
------------------------	----

KAYNAKÇA	45
----------------	----

EKLER.....	50
------------	----

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Elif Sultan BURUŞ

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Atakan AKSU

2024, 67 sayfa

Günümüzde artan teknolojik ilerlemeler sayesinde toplumsal yapı giderek daha hızlı gelişmekte ve bunun tersi olarak eğitimde kullanılan geleneksel yöntem ve teknikler de giderek azalmaktadır. Bir toplumun ilerlemesi ancak eğitimle sağlanabilir. Eğitim sisteminin en önemli ve kritik unsuru öğretmendir. Çünkü eğitimin kalitesi ve düzeyi nitelikli öğretmenler tarafından sağlanır. “Bir okul, ancak, içindeki öğretmenler kadar iyidir”. Bu yüzden eğitimin amacına ulaşmasında öğretmenin sahip olduğu yeterliklerin büyük önemi vardır. Ülkemizde öğretmenlerin yetkinliklerini belirlemeye yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme Müdürlüğü’nün bu konuyla ilgili yaptığı araştırmalar oldukça önemlidir. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen uzmanlaşmış beden eğitimi ve spor öğretmenliği becerilerini kazanmalarına ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçların beden eğitimi ve spor öğretiminin daha etkili ve verimli hale getirilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu konuyla ilgili araştırmalar oldukça sınırlıdır. Çalışmamız aynı zamanda bu alandaki yeni araştırmalara da ışık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yeterlilikleri, Beden Eğitimi, Öğretmen, Özel Alan Yeterlilikleri.

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
INVESTIGATION OF SPECIAL FIELD COMPETENCIES OF PHYSICAL
EDUCATION AND SPORTS TEACHERS

Elif Sultan BURUŞ

Advisor: Assistant Prof. Atakan AKSU

2024, Page: 67

Today, thanks to increasing technological advances, the social structure is developing faster and faster and, conversely, the traditional methods and techniques used in education are gradually decreasing. The progress of a society can only be achieved through education. The most important and critical element of the education system is the teacher. Because the quality and level of education is ensured by qualified teachers. "A school is only as good as the teachers in it". Therefore, the competencies of teachers are of great importance in achieving the purpose of education. In our country, various studies have been conducted to determine the competencies of teachers. The researches conducted by the Directorate of Education and Teacher Training of the Ministry of National Education in Turkey on this subject are very important. In this study, the views of physical education and sports teachers on the acquisition of specialized physical education teaching skills determined by the Ministry of National Education were investigated. It is thought that the results obtained from the research are important in terms of making physical education and sports teaching more effective and efficient. Research on this subject is quite limited. Our study will also shed light on new research in this field.

Key Words: Teacher Standards, Physical Education, Teacher, Special Field Qualifications.

TEŐEKKÖR

Bu çalışmanın gerçekleőtirilmesinde, bir yıl boyunca değerli bilgilerini bizlerle paylaőan, kullandığı her kelimenin hayatıma kattığı önemini asla unutmayacağım saygıdeğer danışman hocam; Dr. Öğr. Üyesi Atakan AKSU ve çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve hayatımın her evresinde bana destek olan değerli aileme sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Muş-2024

Elif Sultan BURUŞ

KISALTMALAR DİZİNİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

BEP : Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 2.1. A-1 Öğretime Uygun Planlama Yapabilme Performans Göstergeleri.....	16
Tablo 2.2. A-2 Öğretime Uygun Öğrenme Ortamları Düzenleyebilme Performans Göstergeleri.....	16
Tablo 2.3. A-3 Öğretim Sürecine Uygun Araç- Gereç ve Kaynak Kullanabilme Performans Göstergeleri.....	17
Tablo 2.4. A-4 Okul Takım Çalışmalarını Planlayabilme Performans Göstergeleri	17
Tablo 2.5. A-5 Öğretimin Amaçlarının Gerçekleştirilmesi Sürecinde Teknolojik Kaynakları Kullanabilme Performans Göstergeleri	17
Tablo 2.6. A-6 Öğretimde Özel Eğitime Gereksinim Duyan ve Özel Gereksinimli Öğrencilere (BEP) Yönelik Planlamalar Yapabilme Performans Göstergeleri	18
Tablo 2.7. B-1 Öğrencilerin Temel ve Özelleşmiş Hareket Bilgi ve Becerilerini Geliştirebilme Performans Göstergeleri.....	19
Tablo 2.8. B-2 Öğrencilerde Düzenli Fiziksel Etkinlik ve Sağlıklı Yaşam Bilinci Oluşturabilme Performans Göstergeleri.....	19
Tablo 2.9. B-3 Öğrencilerin Müsabakalara Katılımını ve Çalışmalarının Yürütülmesini Sağlayabilme Performans Göstergeleri.....	19
Tablo 2.10. B-4 Öğrencilerin Sağlıklı Beslenme Konusunda Bilinçlendirebilme Performans Göstergeleri.....	200
Tablo 2.11. B-5 Spor Sakatlanmalarında İlk Yardım Kurallarını Uygulayabilme Performans Göstergeleri.....	20
Tablo 2.12. B-6 Öğrencilerin Liderli, Sorumluluk Alma, Paylaşma ve Birlikte İş Yapma Becerilerini Geliştirebilme Performans Göstergeleri.....	200
Tablo 2.13. B-7 Doğayı Tanıma ve Çevreyi Koruma Bilinci Oluşturabilme Performans Göstergeleri.....	21
Tablo 2.14. B-8 Kişisel Güvenlik ve Kazalardan Korunma Bilgi Ve Becerisini Kazanabilme Performans Göstergeleri	21
Tablo 2.15. B-9 Öğrencilere Spor ve Spor Organizasyonları Bilinci Ve Sevgisi	

Kazandırabilme Performans Göstergeleri.....	21
Tablo 2.16. B-10 Beden Eğitimi ve Spor Dersi ve Öğretiminde Eğitsel Oyunları Etkili Kullanabilme Performans Göstergeleri.....	22
Tablo 2.17. B-11 Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Öğrencilere Yönelik Etkinlikler Düzenleyebilme Performans Göstergeleri	22
Tablo 2.18. C-1 Atatürk'ün Beden Eğitimi ve Sporla İlgili Duygu Ve Düşüncelerini Uygulamalarına Yansıtabilme Performans Göstergeleri	22
Tablo 2.19. C-2 Ulusal Bayramlarda ve Özel Günlerde Sportif Etkinlikler Yapabilme Performans Göstergeleri.....	23
Tablo 2.20. D-1 Yapacağı Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarının Amaçlarını Belirleyebilme Performans Göstergeleri.....	23
Tablo 2.21. D-2 Ölçme ve Değerlendirme Araç Ve Yöntemlerini Kullanabilme Performans Göstergeleri.....	23
Tablo 2.22. D-3 Öğrencilerin Bedensel Gelişimlerini Belirlemeye Yönelik Yapılan Ölçme Sonuçlarını Yorumlama ve Geribildirim Sağlayabilme Performans Göstergeleri	24
Tablo 2.23. E-1 Öğrencilerin Fiziksel, Zihinsel Ve Ruhsal Yönden Geliştirilmesinde Ailelerle ve Toplumla İş Birliği Yapabilme Performans Göstergeleri	24
Tablo 2.24. E-2 Öğrencilerin Ve Çevrenin Ulusal Bayram Ve Törenlerin Anlam Ve Öneminin Farkına Varmalarını ve Törenlere Aktif Katılımlarını Sağlayabilme Performans Göstergeleri.....	25
Tablo 2.25. E-3 Ulusal Bayram ve Törenlerin Yönetim Ve Organizasyonunu Yapabilme Performans Göstergeleri.....	25
Tablo 2.26. F-1 Mesleki Yeterliliklerini Belirleyebilme Performans Göstergeleri	25
Tablo 2.27. F-2 Beden Eğitimi ve SporDersi Öğretimine İlişkin Kişisel Ve Mesleki Gelişimini Sağlayabilme Performans Göstergeleri.....	26
Tablo 2.28. F-3 Mesleki Gelişimine Yönelik Uygulamalarda Bilimsel Araştırma Yöntem Ve Tekniklerinden Yararlanabilme Performans Göstergeleri.....	26

Tablo 2.29. F-4 Liderlik Yapabilme Performans Göstergeleri	26
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre İstatistiksel Dağılım.....	29
Tablo 4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	30
Tablo 4.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması.....	30
Tablo 4.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Eğitim Durumları Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	31
Tablo 4.5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Karşılaştırması	31
Tablo 4.6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okul Kademesi Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	31
Tablo 4.7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Görev Yaptığı Okul Kademesine Göre Karşılaştırması	32
Tablo 4.8. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	32
Tablo 4.9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Medeni Durumlarına Göre Karşılaştırması	33
Tablo 4.10. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Görev Yaptığı İl Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	33
Tablo 4.11. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Görev Yaptığı İl Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları	34
Tablo 4.12. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleeri İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaşı Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	35
Tablo 4.13. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleeri İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları.....	36

Tablo 4.14. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleri ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaşı ve Hizmet Yılı Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Testi.....	37
--	----

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Mesleki Olarak Öğretmenlerinin Yeterliliklerini Kullanacağı Yerler 13

GİRİŞ

Amerikalı eğitimci Palmer'a (1998) göre mükemmel bir ders, öğretim tekniklerinden ziyade eğitim verecek kişinin özellikleri ve yetenekleri ile mümkündür. Nitelikli bir eğitimci, öğrencilerini anlayan ve onlara hareket alanı tanıyan, önem veren ve veren bir öğretmendir demektir. Eğitim ortamlarında nitelikli öğretmen olmazsa, öğretim-öğrenme birliği sağlanamaz, öğretmenlerin sadece konuşup dinlemediği, öğrencilerin ise sadece dinleyip konuşmadığı bir sistem kalır.

Öğrencilerimizin ve çevremizdeki daha birçok insanın gelişmekte olan iş hayatına girmelerini, birbirleri ile kıyasıya yarışmaları ve gelişmelerinde yardımcı olacak onları bir adım öne taşıyacak bilgileri, becerileri ve tutum davranışlarını öğrenmeleri gerekiyor. Öğrenciler öğretmenlik mesleğinde örnek becerilere (muhakeme, düşünme yeteneği, mantıksal yetenek, yürütme yeteneği, yaratıcılık, iletişim yeteneği, atletik yetenek, tutum) sahip olmaları için kendini yetiştirmiş öğretmenlere ihtiyaç duyar (Özden, 2000).

Özel Alana Sahip Oluş Yeterlilikleri üç bölümden oluşur. Bunlar Yetkinlik alanları, Yeterlilikler ve Performans göstergeleridir. Bir yeterlilik alanı, belirli bir alanın birbirine bağlı becerilerini, konularını, kavramlarını ve değerlerini bir bütün olarak yakalayan bir yapıyı içerir. Yetkinlik; performans göstergeleri, bir alanda uzmanlaşmış gereklilikleri yapabilmek için sahip olunması gereken şeylerden olan uzmanlaşmış bilgilere, becerilere ve tutum davranışlarına elinde bulundurma durumu olarak tanımlanmaktadır. Bir yeterliliğe ulaşıp ulaşılmadığına dair kanıt sağlayabilen gözlemlenebilir veya ölçülebilir davranış olarak tanımlanır (MEB, 2008).

Önceden yapılmış birçok çalışmada değişik alanlardaki eğitimcilerin mesleğine bağlı yeterlilik düzeylerini araştırmış olsa da literatürde beden eğitimi ve Spor öğretmenin özel alanına ilişkin bilgileri ortaya koyan sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu bağlamda beden eğitimi ve Spor öğretmenliği mesleğinin istenilen seviyeye yükseltilmesi, öğretmenlerin niteliklerinin sağlanması ve gerekli olanın elde edilmesi için sürekli eğitimin geliştirilmesine yön verilmesi amacıyla alanında uzman kişilerin görüşlerinin alınması gerekmektedir. Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerine "Beden Dersi" özel alanında yeterliliklere sahip olma oranları ve puanları hakkında bilgi verilecektir. Amaç alanı literatürle tartışmaktır.

Nesiller değiştikçe öğrenme yöntemleri de değişiyor. Öğretmenlerin de işlerini daha iyi yapabilmek için buna uyum sağlamaya devam etmeleri gerekmektedir. Ayrıca teknolojik gelişmelere ayak uydurmadan bu ihtiyacın karşılanması oldukça zor olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. ÖĞRETMENLİK

Yükseköğretim kuruluşlarında genel kültürde, hususi alanda ve pedagojik formasyonda eğitim almış ve ustaca yetişmiş olan, bütün aşama ve türevlerindeki örgün eğitim ve yaygın eğitimin tahsil kurumları ile yapılan kurslarda ve seminerde tahsil-tedris görevlerini yapan bireylere denilmektedir (Özlük, 2010). Bu nedenle öğretmen, belirli bir konuyu belirli bir gruba veya bireye aktaran yaptıklarıyla gruplara ve kişilere örnek davranışlar oluşturan uzmandır (Bilen, 1999).

Mesleki olarak öğretmenlik, eğitim ve öğretim düzeyinde devletin idari işlevlerini yerine getiren önemli ve uzmanlaşmış bir meslektir. Öğretmenler vazife ve sorumluluklarını Türk ulusal eğitiminin temel gaye ve hedeflerine nazaran yapmak ile sorumludurlar. Öğretmenler genel olarak bu mesleğe hazırlanırken; pedagojik eğitim, mesleki bilgi ve genel kültür esas alınarak hazırlanır. Öğretmenler bu beceri ve yeteneklerini geliştirdikçe işlerinde daha iyi hale gelirler (Başaran,1996).

Kangalgil (2014)' e göre eğitim ve öğretimin ilerletilmesinde eğitimcinin görev ve sorumlulukları günümüz düzeyinde birçok insan tarafından bilinen bir gerçektir. Toplumların gelişebilmesi için ilk olarak eğitilmiş işçilere ihtiyacı vardır. Eğitilmiş işçi sağlayan kurumlar okullardır. Bir okulun başarısı büyük ölçüde öğretmenlere sunulan eğitim türlerinin kalitesine ve verimliliğine bağlıdır.

Bir eğitimcinin mesleki yönden yeterlik seviyesi, bir öğretmen tarafından verilen eğitimin kalitesinde önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir. Mükemmel öğretmenler, hizmetlerinden önce iyi bir eğitim almış kişilerdir ve hizmetleri sırasında daha ileri eğitim fırsatları almaları sağlanarak ulaşılabilir (Seferoğlu, 2001). Bu nedenle öğretmenlerin iyi eğitilmiş olmaları ve meslek olarak öğretmenliğe sunulan gereklilikleri karşılayacak becerilere sahip olmalarını gerektirmektedir.

Kuran (2002)'ye göre eğitim sürecinin hedeflerine en üst düzeyde ulaşmak ve öğretimi etkili kılmak öğretmenin sorumluluğundadır. Öğretmenlik mesleğine girebilmek için kişinin eğitim alanında sosyo-kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik bilgiye sahip olması ve kendi uzmanlık alanında iyi yetişmiş olması gerekmektedir.

Kuşkusuz öğretmenler, toplumun ihtiyaç duyduğu tüm mesleklerde bireyler yetiştirmek ve milletin geleceğine yön veren kutsal görevi olan profesyonellerdir. Öğretmenlik mesleği gelecek nesillerin eğitimi açısından bu kadar önemli olduğundan öğretmen eğitimine özel önem verilmesi gerekmektedir. Yetkinlik, kişiye bir iş için gerekli olan belirli bir rolü yerine getirme yeteneği veren ve tüm meslekler için geçerli olan bir özellik olarak tanımlanır. Çünkü yeterlilik mesleğin gelişmesinde ve yenilenmesinde önemli bir unsurdur.

Öğretmenlik mesleği sürekli eğitim, gelişme, değişim ve yenilik gerektiren bir meslektir. Öğretmenlik toplumsal olarak tanınan ve değer gören mesleklerden biridir. Öğretmenlik yükseköğrenim kademesinde eğitim görmüş olmayı gerektiren özel bir alandır (Özdemir ve Yalın, 1998).

Kılıç (1997)' ye göre öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve bazı kişilik özelliklerinin yanı sıra meslek olarak öğretmenliğe yönelik pozitif tutumlar geliştirmeleri de sağlanmalıdır. Bu mesleğe karşı ve çocuklara karşı negatif tutumları benimseyen öğretmen, takındığı olumsuz tutumlarını sınıflarındaki öğrencilere de yansıtacaktır.

Öğretmenler kendilerini ne kadar gelişime açık bırakırsa ve bu şekilde davranırsa öğrenciler de o kadar derslere karşı ve belki de ileride bu mesleğe karşı olan tutumlarında gelişme sağlanmış olur. Öğretmenin uzmanlık düzeyi öğrencinin öğrenmesini etkiler. Okul öncesi çocuklar, öğretmenlerinin ve çevrelerindeki yetişkinlerin davranışlarını taklit ederler. Bu dönemde okul öncesi öğretmenleri çocuklar için daha rol model bir seviyededir çünkü o çocuklar bir öğretmene bağlı kalıyorlar yaşları gereği ilgi bekliyorlar ve gün boyu öğretmenlerini gördüğü için çocuklara önemli bir rol modelidir. Çünkü öğretmenini örnek alan, onu taklit ederek kişiliğini benimseyen bir çocuk için öğretmenin davranışı çok önemlidir (Argun ve İkiz 2004).

Öğretmen öğrenciye kendi yaşam deneyimini aktarmaz, öğrencinin yeteneklerini ortaya çıkarmasına ve belirli bir plan ve programa göre geleceğini inşa etmesine yardımcı olur ve bunun için öğrenciye gerekli şartları ve koşulları sağlamalıdır. Bu donanımı öğrencilere aktarırken de onların yalnızca ileriye yönelik hedeflerini değil eş zamanda bilişsel, sosyal, duyuşsal gelişimlerini de göz önüne getirmeleri

gerekmektedir. Böyle sebepten ötürü çocuklar bu süreç içinde eğitimcilerinin düşüncelerine başvurabileceği bir yol göstericidir (Övet, 2006).

1.2. BEDEN EĞİTİMİ DERSİ VE KAVRAMI

Üniversitelerin Spor Bilimler Fakültelerinde; beden eğitimi ve spor öğretmenliği programını diploma ile başarılı şekilde bitirmiş olup aynı zamanda antrenörlük, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümünü bitirip formasyon eğitimini başarı ile almış öğreticilerine beden eğitimi ve Spor öğretmeni denir (Baykoçak, 2002).

Pehlivan ve Esen (1993)' e göre eğitimin "okulda başlar, okulda biter" algısını ortadan kaldırmaya destek sağlayan spor öğretmenleri, sınıf dışında egzersiz ve etkinlik düzenleyen, planlayan ve uygulayıcı konumunda olan kişilerdir. Spor öğretmenleri, öğrencilerden beklenen tutumları, becerileri, hareketleri ve davranışları ders sırasında öğrenci ve öğretmenin pozitif ilişkisi yoluyla dersleri arzu edilir hale getiren, olumlu temasın sağlanamadığı durumlarda ders dışı fiziksel aktivitelerle öğrencilere tamamen olumlu tutum ve davranışları gösteren en etkili kişi öğretmendir.

Meslek olarak baktığımızda öğretmenlik sürekli ve duraksız bir gelişmeyi gerektiren bir meslek grubudur. Günümüzde bilim ve teknoloji alanları süratli bir şekilde ilerlemekte, toplumsal yaşamın her alanı değişime uğramaktadır. Eğitim alanı yapılan bu gelişim ve değişmelere en çok uğrayan bölüm olmaktadır. Eğitim de hedefler, bireyleri yaşamış olduğumuz çağın şartlarına uygun bir biçimde yetiştirmek, onları hem kendilerinin hem de milletin refahı için, yeni gelişmelerden haberdar ederek, çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmaktır. Öğretmenlerin hem değişen yeniliklere sahip olması lazım, hem de gelişim ve değişimi karşılayabilen toplum için öğrencilerin yetiştirilmesi gerekiyor (Kahyaoğlu ve Yangın, 2007). Bu gibi olgulara karşılık olarak eğitimcilerin rol ve görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli olan genel anlamda öğretmen yeterlilikleri ve disipline özgü yeterlikler giderek önem kazanmaktadır.

Modern anlayışa göre eğitimin amacının gerçekleştirilmesi, bireyin hem bedensel hem de zihinsel eğitimine olanak sağlar. Okuldaki yapılacak olan psikomotor beceriler beden eğitimi ve Spor derslerinde de mevcuttur. Eğitimi genel, bütüncül anlamda düşündüğümüz zaman beden eğitimi ve spor kısmı bu genellemenin kopamayan bir parçası olarak düşünülebilir. Beden eğitimi ve Spor öğretmenleri, spor etkinliklerinin eğitim kurumlarında uygulanmasını sağlayan, geliştiren ve rehberlik yoluyla uygulayan

beden eğitimi ve Spor öğretmenleridir.

Öğretmenler, tarih boyunca toplumsal değerleri gelecek nesillere aktarabilmeleri ve bilgi ile onu arayanlar arasında köprü kurabilmeleri nedeniyle en saygın mesleklerden biri olmuştur. Bilenle bilmeyenin aynı olmadığını vurgulayan kültürümüzde, ilim sahibine büyük önem verilmiş, ilmi öğretenlere ise her zaman büyük değer verilmiştir. 'Bana tek bir harf bile öğretenin 40 yıl kölesi olurum' sözü toplumda yıllardan bu yana kabul görüyor. Öğretmenlik mesleğine verilen bu önem, öğretmenlerin sosyal sorumluluğunu daha da artırmaktadır (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, 2017).

Günümüzde çağın pedagojik talepleri, öğretim ve öğretmeye yeni anlamlar gelmesi, öğrencilerin değişen ihtiyaçları ve bireyin eğitime yönelik farklı yaklaşımlar öğretmenlere yeni mesleki sorumluluklar yüklemektedir. Bu bağlamda öğretmenlik, insan hayatından tam anlamıyla sorumlu olabilmek için yüksek düzeyde yeterlilik gerektiren bir meslek olarak kabul edilmektedir. Bu kabul görüş öğretmenlerin sürekli gelişime açık bireyler olmalarını gerektirmektedir. Öğrencilerin birey ve insan olarak en iyisi olduğunun bilincinde olan öğretmenler, olumlu öğrenme ortamları oluşturmalı, farklı öğrenme gereksinimleri olan öğrencilere uyum sağlamalı ve öğrencilerin analitik ve yaratıcı düşüncelerini teşvik eden etkinliklere yer vermeli, öğrencilerin bilgi edinmelerine ve kendilerini geliştirmelerine yardımcı olacak şekilde uygulanmalıdır. Ayrıca bir öğretmen kuvvetli bir iletişim becerilerine sahip olması, eğitim ve gelişimi etkili bir şekilde planlayabilmesi ve alanında gerekli uzmanlık becerilerine ve derin entelektüel bilgiye sahip olması gerekir. Öğretmenlerden mesleğini layıkıyla icra edebilmeleri için beklenen bu nitelikler, onların yeterliklerinin temelini oluşturmaktadır (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, 2017).

Meslek olarak öğretmenlikteki güncel gelişmeler, eğilimler doğrultusunda geleceğin öğretmenlerinin sahip olması gereken yeterlilikler şunlardır (Karataş, 2020):

- Eğitimde sürekli kendini geliştirmek.
- Belirli bir alanda uzmanlaşmak.
- Zamanınızı ve ortamınızı planlamak.
- Bilgi kökenlerinden yararlanmak.

- Sahip olduğunuz alanla ilgili bilgiler üretmek.
- Program geliştirme.
- Öğrenme sürecini yapılandırmak.
- Eğitim ortamının kullanımı.
- Öğrenme aktivitelerinin uygulanması.
- Konuyu, eğitim disiplinlerini, bir eğitim disiplini olarak endüstriyi ve eğitim tekniklerini anlaması ve uygulaması.
- Danışmanlık ve rehberlik yapma
- Grupla çalışma

Öğretmenin kendi mevzu alanına ait bilgi, kabiliyet ve becerileri çocuklara geçirebilmesi belirli yeterliliklere vasıf olabilmesi ve kendini geliştiren öğretmen olması gerekir (Demirhan, 2003, 2013).

Meslek olarak öğretmenlik, belli bir kademedeki uzman olmayı gerektiren ve bilgi, becerilere sahip olunması gereken bir branş olarak kabul gördüğünden, yapacak oldukları branşı seçenlerin, mesleki özellikleri ve gerekliliklerini bütüncül şekilde karşılayabilmeleri için çeşitli yeteneklere sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenler mesleki becerilerini ne kadar geliştirirse gelecek nesillerin gelişimine de o kadar açık olacaklardır (Karataş, 2020).

Beden eğitimi ve Spor öğretmeninin özellikleri Tamer ve Pulur (2001)'a göre sırası ile şöyledir:

- Öğrenciler, ailelerini ve çevreyi anlayabilmeli ve onlarla iyi geçinmelidir,
- Tutarlı, fakat orta bir seviyede disiplini her daim sağlamalı,
- Öğrencileri kapasitesini son noktaya kadar çalışmaya şevk etmeli ve onları sürekli hazır tutabilmeli,
- Öğrencilerimizi sevmeli, onlara sevgi göstermeli, onlarla ilgilenmeli ve onların ihtiyaçlarına sevgiyle karşılık vermeli,
- Güzel ahlaklı, uygun ahlaklı, öğrencilere örnek olacak olumlu davranışlara sahip olmalı,

- Öğretmekten keyif almalı, öğretmeye ve mesleğe adanmış olmalıdır,
- Öğrencilere dostça ve samimi bir tavırla yaklaşabilecek kişiliğe sahip olmalıdır,
- Temiz, zevkli ve düzgün giyimli olmalı. "Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor faaliyetleri yaptırırken aynı zamanda öğretim de veren ve gelişimine de katkıda sağlayan beden eğitimi ve Spor öğretmenleridir.

1.3. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN ÖZELLİKLERİ

Beden eğitimi ve Spor öğretmenleri diğer öğretmenlerden farklı olarak okula eşofman takımı ve spor ayakkabıyla gelen kişilerdir. Bu nedenle okulda dikkat çeker ve öğrencilerin ilgisini çeker. Bu nedenle öğretmenlerin tüm niteliklerini ortaya koyabilmeleri ve öğrencilerine örnek olabilmeleri gerekmektedir. Öğretmenler öğrencilerde ne kadar iyi pozitif düzeyde bir izlenim yaratırsa bunun geri dönüşünü de aynı şekilde ve düzeyde alacaklardır. Öğretmenler öğrencilerine ne kadar iyi örnek teşkil edebilir ve öğrencilere daha fazla bilgi verebilirse, her zaman o kadar başarılı olacaklardır (Aracı, 2014).

Aracı (2014)'ya göre branş öğretmenleri olarak beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin sahip olduğu özellikler 4 madde altında incelenmiştir:

1.3.1. Fiziksel ve Kişisel Özellikler

Öğretmenler öğrencilerle durmadan iletişim halinde olduğundan genç öğrencilerin onlara saygı duyması ve değerli görmesi için görünüşleri önemlidir. Spor giyimleri ve sağlıklı görünüşleriyle öğrencilere rol model olmalıdırlar. Öğretmenlerin yüksek düzeyde fiziksel yeteneğe ve yeteneğe sahip olması, çeşitli alanlarda hareketleri gösterme ve öğretme konusunda başarılı olması ve ortalamanın üzerinde temel becerilere ve koordinasyona sahip olması gerekir.

1.3.2. Ruhsal Özellikler

Öğretmenlik mesleğinde olan herkesin mesleğine kararlılıkla yaklaşması, öğrencilere karşı tutarlı ve eşit davranması, işlerini acele etmeden yapabilmesi, yaşına ve mesleğine uygun davranabilmesi, durumunuza uyum sağlamak için gereklidir. Öğrencilere verimli bir eğitim koşulu yaratma düşüncesi olan eğitimcilerin sabırlı, hoşgörülü, düşünceli olmaları gerekmektedir. Çocuklarda bu niteliklerde olan eğitimcilerin sınıflarında olmasını isterler.

1.3.3. Zihinsel Özellikler

Öğretmenler etkili bir şekilde organize olabilmeli ve idari detayların halledilmesini sağlamalıdır. Düşüncelerinizi ve fikirlerinizi hem sözlü hem de yazılı olarak net bir şekilde ifade edebilmeleri önemlidir. Öğretmenlerin öğretmeye çalıştıkları konuyu öğrencilerin en iyi anlayabileceği şekilde sunmaları gerekir. Ayrıca öğrencilerin okul ortamındaki statülerine ve öğretmenin kişisel özelliklerine göre beden eğitimi ve Spor öğretmenine saygı duyabilmeleri gerekir. Beden eğitimi ve Spor dersi fiziksel zekâyı ortaya koyan bir konu alanıdır.

1.3.4. Sosyal Özellikler

Öğretmenlerin çevreleriyle iyi ilişkiler kurabilmeleri, birbirlerini çabuk tanıyabilmeleri, çevreye uyum sağlayabilmeleri, çevresindekileri takdir ederek ve saygı duyarak örnek olabilmeleri gerekmektedir. Öğrencilerine gösterdiği bu nitelikleri en iyi şekilde aktarabilmelidir. Öğretmenler, öğrencileri kontrol etmek yerine, onlara rehberlik ederek ve onlarla birlikte planlama yaparak öğretimsel sorumluluklarını yerine getirebilmelidir. Kısaca beden eğitimi ve Spor öğretmenleri; iyi bir iletişim kurabilen, disiplinli, öğrencileri motive eden, iyi bir kişiliğe sahip, sevgi dolu, şevkle çalışan, görünümüne özen gösteren bir kişi olmalıdır.

1.4. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Ülkemizde beden eğitimi ve spor öğretmenleri yetiştirmeye yönelik ilk girişimler Cumhuriyet öncesinde Selim Sırrı Tarcan ile başlamış ve 1932 yılında Ankara Gazi Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi'nin açılmasına kadar devam etmiştir. 1982 yılında üniversitelerle birlikte Milli Eğitim ve Gençlik Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumları ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı spor yüksekokulları, üniversitelerin eğitim fakülteleri veya fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor fakülteleri olarak yeniden düzenlenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor bölümleri 1992 yılında açılmıştır. Bu sayede sporun çağdaş gelişimine öncülük eden kurumsallaşmaların temellerini attılar. Üniversitelere bağlı olarak başta 6 sonradan git gide sayıları artan, Beden eğitimi ve Spor okulları, eğitim programları uygulayarak ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi ve Spor öğretmenleri yetiştiriyor, aynı zamanda ilkokul öğrencilerine edinmeleri gereken bilgi ve becerileri aktarıyorlar. Beden eğitimi ve spor hizmetleri veriyor ve spor eğitimleri veriyorlar. Ancak Türkiye'nin spor altyapısını oluşturan 6-12 yaş arası

çocuklara ilköğretim ve ortaokul kademesinde hâlâ sağlıklı spor olanakları sağlanamıyor (Sunay, 1998)

Beden eğitimi ile spor arasında ayrımlar çok azdır. Beden eğitimi, bireyin bedensel ve ruhsal sağlığını geliştirmek amacıyla yapılan bir dizi hareket iken, sporda belirli yasalara göre mücadele ve yarışma, kapsamında hayatta kalma, kişinin zihinsel ve bedensel sağlığını geliştirmeyi amaçlayan şeylerdir (Kuter ve Kuter,2012).

Beden eğitimi ve spor kavramaları birbirlerini bütünleştiren kavramlardır ve ayrı ayrı ele alınmasına gerek yoktur. Beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi, iradenin güçlendirilmesi temel amaçlardan biri olup, bireyin bilinmeyen niteliklerinin ve yaratıcı yönünün harekete geçmesinde önemli bir etkidir (Erkal, 1982). Uyum sorunları yaşayan çocuklar ve ergenlerde beden eğitimi ve spor aktivitelerinin sosyalleşmeye olumlu etkileri olduğunu, hatta iyileştirmeye karşı olan etkileri olduğunu gösteren sayıca fazla çalışma bulunmaktadır.

Evde veya okulda iletişim kuramayan, sosyalleşemeyen çocukların bile spor yapmaya başlamaları halinde daha fazla arkadaş edinerek ve spor için gerekli etkileşimleri artırarak daha sosyalleşebilecekleri bilinmektedir (Otrav, 2005). Okulda yapılan spor branşları öğrencilerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine pozitif etki sağladığı gibi sürekli spor yapma alışkanlığının da zeminini oluşturmaktadır. Eş zamanlı olarak oyunlar oynama, fiziksel aktiviteden keyif alma ve rahatlamanın tadını çıkarma alışkanlığını da teşvik eder. Öte yandan demokratik toplum oluşumu, özgüven gibi davranışlar öğretmek eğitimin genel ve özel hedeflerine katkı sağlar (Turhan vd., 2005).

Spor sadece fiziksel bir olay değil aynı zamanda ahlaki ve estetik bir olaydır. Spor tüm yaşam boyu bir olaydır ve böyle kabul edildiğinde tüm yaşamımıza entegre edilebilir. Sporda tutum her zaman çok daha fazla iyi, güzel, olumlu olmaktır. Diğerleriyle rekabet etmek bir üstünlük arayışı eylemi değil, kişisel farkındalık, kendini aşma ve kendini üstün görme tutumudur (Erdemli, 2008).

Öğretmen çalışmaya yeni başladığında ilk adımlarını attıklarında karşılarına meraklı, söyleneni anlamak isteyen öğrenciler çıkar. Öğretmen mesleğe yeni mi giriyor yoksa daha az aşina olduğu bir konuyu öğretmeye mi çalışıyor diye düşündürmeden her şeyi doğru bir biçimde aktarmalıdır. Her zaman ayakta durmalı ve kendinden emin

olmalı ki öğrenciler ona inansın (Hesmondhalgh, 2011). Öğretimde güven düzeyi öğretim ortamında iyi bir dersin işlenmesi açısından temel unsurdur. Kendine güveni maksimum düzeyde olan öğretmenin verimli sınıf ortamı yaratma olasılıkları, özgüveni olmayan öğretmenlere göre çok daha fazladır. Özgüveni üst seviyelere çıkarmanın temel yolları arasında egzersiz faaliyetleri yer almaktadır. Bana öyle geliyor ki beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özgüvenleri diğer insanlara göre daha yüksek (Adalı vd., 2023).

1.4.1. Yeterlilik

Yetkinlik kavramı Bandura'nın (1994) sosyal bilişsel teorisindeki en önemli kavramlardan biridir. Yetkinlik, uzmanlaşmış bir alanda belirli bir görevi yerine getirmek için gerekli olan uzmanlaşmış bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumu olarak tanımlanır. Gibson ve Dembo'ya göre (1984) öğretmen yeterliliğini, bir öğretmenin okuldaki öğrenmeyi etkileyebileceğine olan inancı olarak ifade ederken, Tschannen-Moran ve Hoy (2001) da öğretmenlerin yeterliliklere olan inançlarını, öğrenciler güçlü veya motive olmasalar bile, öğrenci katılımı ve öğrenmede istenen sonuçları elde etme yeteneklerine ilişkin yargılar olarak değerlendirdiler. Yüksek motivasyona sahipler olmaları ve öğretme eğilimleri olmalıdır ki bu öğretmenlerin öğretmeye ilgi duyacaklarını, yeni fikir ve gelişmelere açık olduklarını ve öğrencileriyle birlikte yeni öğretim stratejilerini kullanma olasılıklarının daha yüksek olduğunu belirtmektedirler (Tschannen-Moran ve Hoy, 2001).

Yetkinlik, bir uzmanlık alanına özgü görevleri yerine getirmek için gerekli olan uzmanlaşmış bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumunu ifade eder (MEB, 2008); çalışanlar beklenen rolleri beklenen nicelik ve kalitede yerine getirmeleri için bir eylemi gerçekleştirmek için gerekli bilgi ve becerilerin kazanılmasından sorumludur (Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer, 2009).

Eğitim terimi bütün öğrenimleri içine alan ve insanın hayatı boyunca devam eden öğrenme faaliyetini ifade etmektedir. Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek ve eğitimde verimi elde etmek, ancak sistemin bütün parçalarının uygun şekilde işletilmesi ile mümkün olabilir. Eğitime modern bir yaklaşımla bakıldığında, öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler, müfettişler, okullar, çevreler ve aileler birbirini yakından etkileyen bütün bir şemanın elemanlarıdır. Öğretmenler, bu kesitlerden oluşan eğitim sistemi içerisinde,

çalışmalarını tam bir şekilde ve hedeflenen kazanımlar doğrultusunda yürütebilmeleri açısından önemli bir yere sahiptirler (Kahyaoğlu ve Yangın, 2008).

MEB (2006)'ya göre Öğretmen yeterlikleri, “Öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir şekilde uygulamak için kişinin sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlanır.

Demirhan (2013)'e göre yetkinlikleri dört alanda meydana getirir. Bu; mesleki bilgi, öğretme-öğrenme sürecinin yönetimi, öğrencinin kişiliğine ve kişisel ve mesleki özelliklerine ilişkin performanstır.

Geleceğin beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin sürekli eğitiminin güncel sorunlarından biri de eğitimde yeterlilik yaklaşımında öğretimin bireyselleştirilmesine dayalı öğrenci yetiştirilmesidir. Sürekli beden eğitimi ve Spor uygulama teknolojisi, eğitim kurumları ile fakülteleri ve bunları uygulayan kurumlar arasında kapsamlı etkileşimi içerir (Roman vd., 2017).

Öğretmen açısından düşünüldüğünde yeterlilik kavramı, öğretimden kaynaklanan görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi için bulunması gereken bilgi, anlayış, beceri ve tutumları ifade etmektedir. Öğretim yeterlilikleri; Çeşitli öğretim ortamlarında etkili bir şekilde çalışabilmek için gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve kişilik özellikleri kümesi olarak tanımlanabilir. Yeterlilikler ise mesleki performansın ölçüleri ve bir işi veya mesleği tam olarak tanımlamak için karşılanması gereken asgari standartlar olarak kabul edilir. Mesleğe yönelik yapılan yeterlilik beyanlarına dayanarak meslek temsilcilerinin performansını analiz etmek ve değerlendirmek mümkündür. Yetkinliğe dayalı yönetim girişimlerinin çoğu çalışanların performansını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Yetkinlik aynı zamanda çalışanların özellikleri hakkında daha detaylı bilgi edinmek, daha doğru değerlendirmeler yapmak, önerilerde bulunmak, onları geliştirmek ve ödüllendirmek için de etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir (Şahin, 2004).

Öğretmenlik mesleğini yerine getirirken öğretmenin iki temel özelliği ortaya çıkar; bunlar kişilik özellikleri ve mesleki niteliklerdir. Öğretmenler sınıf ortamında pek çok farklı insanla ve dolayısıyla pek çok farklı sorunla karşılaşabilmektedir. Bu sorunların üstesinden gelmek hem kişisel nitelikleri hem de mesleki bilgiyi gerektirir. Öğretmenlerin kişisel ve fiziksel özelliklerinin birçoğu öğrencilerin sınıfa ve okula karşı

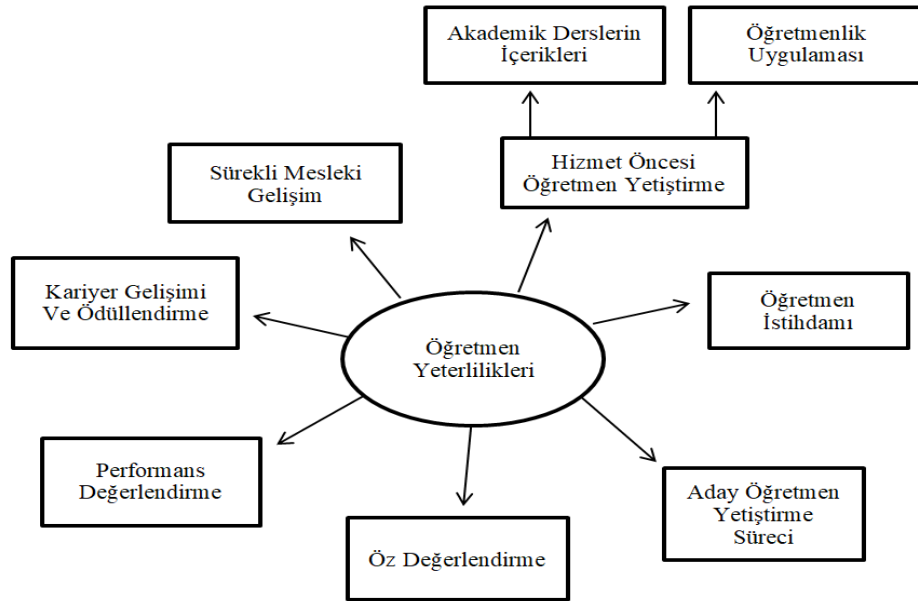
tutumlarını etkilemektedir. Olumsuz karaktere sahip öğretmen, öğrencilerin okula yabancılaşmasına ve ders bazında düşük seviyede olmasına sebep olabilir. Çoğu durumda öğrenci, öğretmenin söylediklerinden çok konuya yaklaşımından etkilenir (Başaran, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2008 yılında “Özel Alan Yeterlikleri” adlı çalışma yayınlanarak Türkiye’de öğretmenlerin sahip olması gereken standartların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bölümün genel yeterlikleri belirlenirken genel olarak öğretmenlik mesleğinin yeterlik düzeyleri dikkate alınmıştır. Alan temelli beceriler tanımlanırken ilk ve ortaöğretim müfredatında her ders için ayrı alan eğitimi dereceleri tanımlanmıştır.

Öğretmen yeterlikleri ve yeterlik temelli yaklaşımların Türk eğitim sisteminde uzun yıllardır ön planda olduğu ve bu kavramın ön planda olmaya devam edeceği açıktır. Bu nedenle bu alanda yer alan herkesin yeterlilik kavramını anlaması mühim bir konu olacağı öngörülmektedir.

Öğretmen yetiştirme ve geliştirme süreçlerinde Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin kullanılacağı alanlar şekil 1 de gösterilmiştir (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, 2017).

Şekil 1.1. Mesleki Olarak Öğretmenlerinin Yeterliliklerini Kullanacağı Yerler

1.4.2. Genel ve Özel Yeterlilikler

Milli Eğitim Bakanlığı'na göre yeterlilikler; Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikler ve uzmanlık yeterlilikleri olmak üzere iki kısma ayrılır: Genel yeterlilikler, öğretmenlik mesleğinin etkili ve başarılı bir şekilde işlemesi için gerekli olan bilgiler, beceriler ve tutumlar şeklinde tanımlanırken, özel yeterlilikler sektöre özgüdür (Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlilikleri Kitabı).

Öğretmenlik mesleğinin kalitesinin artırılması, ilk olarak öğretmenlerde sahip olunması gereken genel ve özel mesleki yeterliliklerin bilinmesi, ardından buradaki yeterliliklerin hizmet öncesi ve sürekli eğitim programları aracılığıyla öğretmen adaylarına ve öğretmenlere öğretilmesiyle mümkün olacaktır (MEB, 2008).

Demirhan (2013)'a göre öğretmenlerin sisteme katılması için üniversite diploması tek başına yeterli değil, süreç boyunca sürekli öğretmenden kendini yenilemesi bekleniyor. Öz değerlendirmeler yaparak öğretmenler farklılaşım ve durmadan kendilerini geliştirmeleri için efor sarf etmelidirler. Farklı deneyimlere açık olarak kendilerini ve organizasyonlarını geliştirecek önemli adımlar atmalıdırlar.

Önceden yapılmış farklı türden çalışmalarda değişik sektörlerdeki öğretmenlerin mesleki yeterlilik düzeylerini araştırmış olsa da literatürde beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin spesifik mesleki yeterlilikleri hakkında bilgi veren sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu bağlamda beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mesleğinin istenilen seviyeye yükseltilmesi, öğretmenlerin yeterlilik kazanmalarının sağlanması ve gerekli hizmet içi eğitimin güçlendirilmesine rehberlik edilmesi için beden eğitimi ve Spor camiasının görüşlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Katılım düzeyine bağlı olarak öğretmen, "beden eğitimi ve Spor" konusuna ilişkin ustalık düzeyi hakkında bilgi verecektir. Amaç, konu alanını literatürden yararlanarak tartışmaktır.

1.4.3. Mesleki Yeterlilik

Yetkinlik, kelimenin tam anlamıyla “özel bilgi, bir görevi yerine getirme yeteneği kazandıran yetenek” veya “bir görevi yerine getirme yeteneği” olarak tanımlanır. Bu anlamda mesleki yeterlilik, yalnızca belirli bir faaliyet için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmak değil, aynı zamanda onu yürütebilecek güce de sahip olmak anlamına gelir (Belediyelerde Vasıfsızlık Bilmecesi ve Mesleki Yeterlilik, 2016)

İKİNCİ BÖLÜM

BEDEN EĞİTİMİ ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİ PERFORMANS GÖSTERGELERİ

2.1. ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİ PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Beden eğitimi ve spor eğitimindeki performans göstergeleri üç düzeyde tanımlanır: her performans göstergesi için 1, 2 ve 3 derece zorluk seviyesi bulunur. 2. seviye performans göstergesi 1. seviyeyi, 3. seviye performans göstergesi ise 2. ve 1. seviyeleri kapsamaktadır (MEB, 2008). Performans göstergelerini açıklamak mümkündür.

1. Seviye: Bu seviyede, öğretmenin öğretim yöntem ve uygulamalarına ilişkin farkındalığını, uygulamalarının öğretim sürecinin sınırlılıklarını ve iyileştirme ihtiyacını ifade eden performans göstergelerini içermektedir.

2. Seviye: Bu seviyede, öğretmenin programın gereklerini yerine getirdiği, uygulamalarını çeşitlendirdiği, hem 1. seviye düzeyindeki bilgi ve farkındalığıyla hem de iş tecrübesiyle öğrencilerin istek ve gereksinimlerine dikkat çekilen seviye düzeylerini içerir.

3. Seviye: Bu seviye ideal ve olması istenen hedeftir. Öğretmenlerin 1. seviye düzeyindeki bilgileri ve farkındalıklarının yanında öğretimin farklı değişkenlerini de dikkate alarak 2. seviye düzeyinde geliştirdikleri uygulamaları kendilerine göre çeşitlendirmeleri beklenmektedir. 2. seviye düzeyinden farklı olarak 3. seviye ve düzeyinde çalışan öğretmenler, kendi yorumlarına dayalı yeni uygulamalarla konu alanlarına katkıda bulunabilmektedirler. Meslektaşları, öğrenci velileri, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurum ve kuruluşlarla sürekli olarak işbirliği yapabilme becerisine sahiptirler.

2.1.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Özel Alan Yeterlikleri

A-Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme

A1- Öğretime uygun plan yapabilme

A2- Öğretime uygun öğrenme ortamları düzenleyebilme

A3- Öğretim sürecine uygun araç-gereç ve kaynakları kullanabilme

A4- Okul takım çalışmalarını planlayabilme

A5- Öğretimin amaçlarını gerçekleştirme sürecinde teknolojik kaynakları kullanabilme

A6- Öğretimde özel eğitime gereksinim duyan ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik planlamalar yapabilme

Tablo 2.1. A-1 Öğretime Uygun Planlama Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğretim sürecini müfredat planına uygun hazırlar.	Öğrencinin gelişim düzeyini ve öğrenme stilini dikkate alarak spor programı doğrultusunda öğretim sürecinde planlamalar yapar.	Öğrenme sürecini beden eğitimi ve Spor programına göre yapılandırır, tüm öğrencilerin fiziksel gelişim düzeyine, öğrenme stillerine ve öğrenci ihtiyaçlarına göre düzenler.

Tablo 2.2. A-2 Öğretime Uygun Öğrenme Ortamları Düzenleyebilme Performans Göstergeleri

Seviye	Seviye	Seviye
Öğrenme ortamının fiziksel düzenini öğretim stratejisiyle uyumlu hale getirin.	Öğrenci katılımını sağlamak ve başarılarını artırmak için sıcak ve olumlu bir ortam yaratır. Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini sağlamak için öğrencilerin seminer, konferans, kartopu etkinliği, sokratik tartışmalar ve yarışma gibi çeşitli sınıf içi ve sınıf dışındaki ortamlara katılmalarına olanak tanır.	Öğrenme ortamının düzenlenmesinde tüm öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak onların aktif katılımını sağlayacak ve başarıyı artıracak ılımlı ve olumlu ortamlar yaratılmaktadır.

Tablo 2.3. A-3 Öğretim Sürecine Uygun Araç- Gereç ve Kaynak Kullanabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrenmede farklı araç ve gereç kullanmanın önemini bilir.	Programın içeriğine, öğrencilerin fiziksel gelişimlerine ve öğrenme düzeylerine bağlı olarak mevcut yazılı, görsel ve işitsel donanımları, kural ve yönetmeliklere uygun olarak kullanır.	Öğretimde kullanılan araçları kullanışlılık, güncellik ve etkililik açısından değerlendirerek zenginleştirir, dersin içeriğine uygun özgün materyaller hazırlar.

Tablo 2.4. A-4 Okul Takım Çalışmalarını Planlayabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Okulundaki grup çalışmasını tasarlar ve organize eder.	Bireysel ve takım maç antrenman faaliyetlerini düzenli olarak inceler ve gereken önlemleri alır.	Bireysel ve takım oyunlarında koçluk deneyimi kazanmak için diğer takımlarla test maçları planlar.

Tablo 2.5. A-5 Öğretimin Amaçlarının Gerçekleştirilmesi Sürecinde Teknolojik Kaynakları Kullanabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrenciler etkili öğrenmeler neticesiyle bilişsel kaynakların kullanılmasının değerini kavrar.	Beden eğitimi ve Spor dersinin içeriğini ve işleyişini geliştirmek için teknik kaynakları gerektiğin yerde sistematik olarak kullanır.	Bu seviyede, öğrencilerin teknolojik kaynaklara eşit erişime sahip olmaları ve bu kaynakları yapıcı bir şekilde değerlendirip etkili bir şekilde kullanabilmelerini sağlar.

Tablo 2.6. A-6 Öğretimde Özel Eğitime Gereksinim Duyan ve Özel Gereksinimli Öğrencilere (BEP) Yönelik Planlamalar Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Tüm spor disiplinlerinde ayrıcalıklı ihtiyaçları olan öğrenciler (BEP) için planlar oluşturur.	Planlama sırasında ailelerden ve bilirkişilerden destek alınır.	Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin en üst düzeyde fayda almasını sağlamak için öğretim yöntemlerini, teknolojiyi ve sınıf ortamlarını onların ihtiyaçlarına göre tasarlar.

B- Fiziksel Performans Geliştirmeyi Sağlama ve Koruma

B1-Öğrencilerin temel ve özelleşmiş hareket bilgi ve becerilerini geliştirebilme

B2-Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturabilme

B3-Öğrencilerin müsabakalara katılmalarını ve çalışmalarının yürütülmesini sağlayabilme

B4-Öğrencileri sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirebilme

B5-Spor sakatlanmalarında ilk yardım kurallarını uygulayabilme

B6-Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilme

B7- Doğayı tanıma ve çevreyi koruma bilinci oluşturabilme

B8-Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma bilgi ve becerisini kazandırabilme

B9-Öğrencilere spor ve spor organizasyonları bilinci ve sevgisi kazandırabilme

B10-Beden eğitimi ve Spor dersi ve öğretiminde eğitsel oyunları etkili kullanabilme

B11-Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere etkinlikler düzenleyebilme

Tablo 2.7. B-1 Öğrencilerin Temel ve Özelleşmiş Hareket Bilgi Ve Becerilerini Geliştirebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrencilerin mevcut gelişim özellikleri ve özel motor becerilerdeki bireysel farklılıklar dikkate alınarak uygun yöntem ve teknikler kullanılır.	Öğrencilerin temel ve uzmanlaşmış hareket becerilerine ilişkin mevcut gelişimsel özelliklerini ve yeteneklerini bilir.	Öğrencilerin mevcut gelişim özelliklerini, temel ve özel hareket becerilerindeki bireysel farklılıkları gözlemleyerek ve diğer meslektaşlarıyla iletişim kurarak gerekli koordinasyonu sağlar.

Tablo 2.8. B-2 Öğrencilerde Düzenli Fiziksel Etkinlik ve Sağlıklı Yaşam Bilinci Oluşturabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Bu seviyede öğrenciler düzenli egzersizin ve sağlıklı bir yaşam tarzının önemini anlamaları sağlanır.	Öğrencileri ile düzenli olarak spor yapar ve sağlıklı yaşam konusunda çocuklara rol model olurlar.	Öğrenciler ve diğer meslektaşlarıyla düzenli olarak egzersiz yapar ve sağlıklı yaşam tarzı konusunda anlayışlı olur.

Tablo 2.9. B-3 Öğrencilerin Müsabakalara Katılımını ve Çalışmalarının Yürütülmesini Sağlayabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Okul takımlarında yer alan öğrencilerimizin yarışmalara katılmalarını sağlayacak seviyede bir antrenman programı hazırlar.	Okul takımı öğrencilerini bireysel ve takım oyunlarında teknik ve taktiksel yeteneklerine göre eğitir.	Okul takımlarında yer alan öğrencileri, bireysel ve grup maçlarında yeteneklerine göre en iyi teknik ve taktik performansı elde etmeleri için bilgilendiriyor ve yönlendiriyordur.

Tablo 2.10. B-4 Öğrencilerin Sağlıklı Beslenme Konusunda Bilinçlendirebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrencilere sağlıklı yeme alışkanlığı konusunda bilgi verilir.	Öğretmenler öğrencilerin dengeli, düzenli yemek yemeleri için bir model görevi üstlenmektedirler.	Hem bireysel hem de takım sporlarında öğrencileri sağlıklı beslenmeye yönlendirir.

Tablo 2.11. B-5 Spor Sakatlanmalarında İlk Yardım Kurallarını Uygulayabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Spor yaralanmaları ile ilk yardımla ilgili basit seviyedeki öncelikleri anlar, ona uygun önlemleri alır ve uygular.	Okul, ilk yardım dolabını oluştururken ilgili kulüpler ve alan pedagoglarıyla işbirliği yapar.	İlk yardım personelinin yaralı veya hasta öğrencilere ilk yardım ilkelerini uygulamasına yardımda bulunur.

Tablo 2.12. B-6 Öğrencilerin Liderli, Sorumluluk Alma, Paylaşma ve Birlikte İş Yapma Becerilerini Geliştirebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrencilere gruplar oluşturmayı, liderleri seçmeyi ve grup liderlerinin rehberliğinde sıraya girip birlikte çalışmayı öğretir.	Öğrencileri grup kuralları koymaya, demokratik ve grup ruhuyla hareket etme, yapılan çalışmalarını denetlemeye teşvikte bulunur.	Spor organizasyonlarında atletik olarak kendini gösterme, en iyisi olma, galip gelme, arkadaşlarla çalışma ve sporcu ruhuyla davranma durumlarını ortaya koyar.

Tablo 2.13. B-7 Doğayı Tanıma ve Çevreyi Koruma Bilinci Oluşturabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
* Yaşadığı coğrafi yapıya göre etkinlikler düzenlemeleri yapar. * Öğrencilerinize doğayı tanıtmak onların doğaya dair farkındalıklarının artmasına yardımcı olacaktır.	Çevrenin doğal yapısını öğrenmek için yakın yerlere gezi planı hazırlar ve uygular.	Ekolojik davranışın benimsenmesi için diğer kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yapar.

Tablo 2.14. B-8 Kişisel Güvenlik ve Kazalardan Korunma Bilgi ve Becerisini Kazanabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrencileri kişisel güvenlik ve kaza önleme konusunda bilgilendirin.	Kişisel güvenlik ve kazaların önlenmesi için gerekli talimatları sağlar.	Kişisel güvenlik ve kaza önleme konusunda iş arkadaşları ve saha uzmanlarıyla koordinasyonel bir çalışma yapar.

Tablo 2.15. B-9 Öğrencilere Spor ve Spor Organizasyonları Bilinci ve Sevgisi Kazandırabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
*Öğrencilerde spora karşı ilgi, sevgi ve merak yaratır. *Spor gazeteciliğini gözlemleyerek öğrencilerin bu konuya ilişkin farkındalıklarını arttırır.	*Okullarda bireysel ve grup yarışmalarının etkinliklerini düzenlemeye çalışır. *Çocukları spor araştırmalarına karşı destekler ve yönlendirir.	Öğrencilere bireysel ve takım sporları ile ilgili literatürü takip etme konusunda rehberlik eder.

Tablo 2.16. B-10 Beden Eğitimi ve Spor Dersi ve Öğretiminde Eğitsel Oyunları Etkili Kullanabilme Performans Göstergeleri

Seviye	Seviye	Seviye
Derslerinde taklit sporları, dövüş sporları ve spor oyunu formatlarını sürekli etkileşimli olarak kullanıyor.	Taklit oyunu, dövüş oyunu ve spor oyun türlerini yaş grubuna, oyun sahasına, oyuncu sayısına, oyun sürecine, ekipmanlara ve oyun amacına göre düzenleme yapar.	Simülasyon oyunları, dövüş oyunları ve spor oyunlarında spor oyunlarının yaratıcı ve özgün çeşitlemelerini yapar.

Tablo 2.17. B-11 Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Öğrencilere Yönelik Etkinlikler Düzenleyebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin tamamlayabileceği uygulamalar planlanır.	Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencileri daha yüksek başarıya hazırlamak için çabalar.	Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencinin özgüven kazanması ve kişisel farkındalığının geliştirilmesine yönelik etkinlikler gerçekleştirir.

C- Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaraşır Şekilde Kutlama

C1-Atatürk'ün beden eğitimi ve spor ile ilgili duygu ve düşüncelerini uygulamalarına yansıtabilme

C2-Ulusal bayramlarda ve özel günlerde sportif etkinlikler yapabilme

Tablo 2.18. C-1 Atatürk'ün Beden Eğitimi ve Sporla İlgili Duygu ve Düşüncelerini Uygulamalarına Yansıtabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Atatürk'ün beden eğitimi ve spora ilişkin fikir ve görüşleri eğitim sürecine entegre edilmektedir.	Öğrencilere Atatürk'ün beden eğitimi ve Spor, Türk sporu ve milli değerlere ilişkin görüşlerini yansıtan materyaller hazırlayıp sergilemelerine olanak tanır.	Atatürk'ün beden eğitimi dersi ve spora ilişkin fikir ve görüşlerini yansıtan özgün etkinlikler düzenlemek için aileler, çeşitli kurumlarla işbirliği yaparak coşkusu yüksek ve etkili kutlama programları hazırlar.

Tablo 2.19. C-2 Ulusal Bayramlarda ve Özel Günlerde Sportif Etkinlikler Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Ulusal bayram ile özel günlerin organizasyonunu ritüel yönetmeliklere uygun olarak organize eder ve yürütür.	Ülkenin bayramları ve özel günlerinde törenlerin yönetilmesi ve düzenlenmesi konusunda meslektaşlarına rehberlik eder.	Tatillerde ve özel günlerde okul saatleri boyunca grup üyeleri diğer öğretmenlerle, tesislerle, ailelerle ve çevrelerindeki insanlarla işbirliği yapar.

D- Gelişim Performans Düzeylerini İzleme ve Değerlendirme

D1- Yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme

D2- Ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme

D3- Öğrencilerin bedensel gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geribildirim sağlayabilme

Tablo 2.20. D-1 Yapacağı Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarının Amaçlarını Belirleyebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Ölçüt faaliyetlerinin beden eğitimi ve Spor dersi performans gerekliliklerine uygun olması gerektiğini kabul eder.	Amaç, değerlendirme çalışmalarında programın hedeflerini dikkate alarak öğrencileri değerlendirmektir.	Ölçme ve değerlendirme araştırmalarında öğrencilerin tüm program kazanımları üzerinden değerlendirilmesi amaçlanır.

Tablo 2.21. D-2 Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yöntemlerini Kullanabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Amaca bağlı olarak öğretim sürecinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme adımlarını belirler.	Sene sonu yapılacak olan değerlendirme yöntemlerine çocukları ve velilerini yapılacak olan bu amaçlar doğrultusunda bilgilendirir.	Beden eğitimi ve Spor derslerinde daha önceden uyguladığı veya uygulayacağı ölçme araçları konusunda bilgilerini ve deneyimlerini okuldaki başka branş öğretmenleri ile paylaşmalı.

Tablo 2.22. D-3 Öğrencilerin Bedensel Gelişimlerini Belirlemeye Yönelik Yapılan Ölçme Sonuçlarını Yorumlama ve Geribildirim Sağlayabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
*Bir öğrencinin fiziksel gelişiminin ölçülmesine dair sonuçlarını not veya puan şeklinde toplar. * Öğrencilerin fiziksel ve beceri gelişimini gösteren puanları ve sıralamaları öğrenciler ve ailelerle paylaşmalı.	Öğrencilerin fiziksel gelişim ve düzeyi, başarısına ilişkin toplanan verileri sistematik olarak arşivleyin ve gerektiği zaman geri bildirim sağlayın.	Öğrencilere değerlendirme sonuçlarına göre; bilişsel becerileri, duygusal becerileri, psikomotor becerileri, öğrenme ortamı, ölçme araçları, öğretim stratejileri ve verimliliklerini raporlaştırır.

E- Okul, Aile ve Toplumla Eş Güdümlü Çalışma

E1-Öğrencilerin zihinsel, fiziksel ve ruhsal yönden geliştirilmesinde aileler ve toplumla işbirliği yapabilme

E2-Öğrencilerin ve çevrenin, ulusal bayram ve törenlerin anlam ve öneminin farkına varmalarını ve aktif katılımlarını sağlayabilme

E3-Ulusal bayram ve törenlerin yönetimini ve organizasyonunun yapabilme

E4-Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla işbirliği yapabilme

Tablo 2.23. E-1 Öğrencilerin Fiziksel, Zihinsel ve Ruhsal Yönden Geliştirilmesinde Ailelerle ve Toplumla İş Birliği Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Öğrencinin beceri gelişiminde aile katılımı ve desteğinin önemini tanır.	Öğrencilerin bütünsel açıdan gelişimini izlemek için velilerle işbirliği yapın.	Öğrencinin bulunduğu her ortamda müfredat içi ve dışı etkinlikler düzenlemek ve öğrencilerin bütünsel gelişimini izlemek için sistemli olarak aileler ve profesyonellerle işbirliği içinde olur.

Tablo 2.24. E-2 Öğrencilerin ve Çevrenin, Ulusal Bayram ve Törenlerin Anlam ve Öneminin Farkına Varmalarını ve Törenlere Aktif Katılımlarını Sağlayabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Özel günlerde ve törenlerde bu günlerin anlamlarını ve önemlerini öğrencilere hissettirir, onları törenlere katılmaya teşvik eder.	Tatil ve törenlerde öğrencilerine ilgilerine ve yeteneklerine göre görevler verir.	Okullar arası işbirliği içinde olarak öğrencilerin tatil ve törenlere coşkulu ve aktif olarak katılmalarına olanak tanır.

Tablo 2.25. E-3 Ulusal Bayram ve Törenlerin Yönetim ve Organizasyonunu Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Yönetmeliğe bağlı olarak bayramlarda organizasyon düzenlemelerine katkı sağlar.	Ulusal bayram ve törenlere hazırlık konusunda öğrencilere yol gösterir.	Paydaş okullarla el ele vererek tören organizasyonları düzenler.

F- Mesleki Gelişimi Sağlama

F1- Mesleki yeterliklerini belirleyebilme

F2- Beden eğitimi ve Spor dersi öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme

F3- Mesleki gelişime yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme

F4- Liderlik yapabilme

Tablo 2.26. F-1 Mesleki Yeterliliklerini Belirleyebilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Teknik becerileri belirlemek için bir öz değerlendirme uygular.	Eğitim profesyonellerinin yetkinliğine dayalı olarak tüm uzmanlık alanları için tarafsız bir öz değerlendirme uygular.	Nitelikler belirlenirken velilerin, öğrencilerin, meslektaşların ve yöneticilerin fikirlerinden yararlanılmaktadır.

Tablo 2.27. F-2 Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretimine İlişkin Kişisel ve Mesleki Gelişimini Sağlayabilme Performans Göstergeleri

1.Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Beden eğitimi ve Spor sürecini desteklemek amacıyla sağlık, fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişim, spor alanı ve eğitim sürecine uygulanmalı konularda çeşitli kaynakları takip etme motivasyonuna sahiptir.	*İlgisini çeken spor dallarında eğitim almaktadır. *Araştırma, planlama, uygulama ve değerlendirilmede adımlarında teknolojiyi kullanır.	İlgili olduğu spor ve yetenek alanlarında etkinlikler düzenleyerek bunları çevresine aktarır.

Tablo 2.28. F-3 Mesleki Gelişimine Yönelik Uygulamalarda Bilimsel Araştırma Yöntem ve Tekniklerinden Yararlanabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Bilimsel araştırmalara ve uygulamalara olan ihtiyacın bilincindedir.	Mesleki gelişim çalışmalarında denenmiş ve uygulamaya hazır teknikler ve yöntemler kullanımına dikkat eder.	Beden eğitiminde daha önceden denencel ve geçerliliği olan yöntemlerle ve tekniklerle hazırlanmış ürün, araç ve gereçler gibi eşyalar üretir.

Tablo 2.29. F-4 Liderlik Yapabilme Performans Göstergeleri

1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Spor etkinlikleri ve organizasyonları için yerel düzeyde liderlik sağlar.	Spor etkinlikleri ve organizasyonlarında ulusal düzeyde liderlik sağlar.	Spor etkinlikleri ve organizasyonlarında uluslararası düzeyde liderlik sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Çalışmamızda yöntem olarak genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu model tanımlayıcı araştırma yöntemi olarak bilinir. Uygulanan bu model, durumların geçmişte veya günümüzde var olduğu şekliyle tanımlanmasına dayanan bir yöntemdir (Karasar, 1994). Veri toplama aracı olarak araştırmada belirlenen hedeflere varabilmek için sağlanması gereken veriler, 2014 yılında Kangalgil tarafından geliştirilen ‘’ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Ölçeği ‘’ ölçeği kullanılacaktır. Ölçek 6 alt boyut ve 30 sorudan oluşmaktadır. Anketin uygulanması için anketi geliştiren kişi ve anketin uygulanacağı illerin Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından izinler alınmıştır. Öğretmenlere ve Milli Eğitim Müdürlüklerine çalışmadan toplanacak olan verilerin araştırma haricinde başka yerde kullanılmayacağı belirtilmiş, öğretmenler araştırmamıza zorlama olmadan katılıma göre dahil edilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMA DA EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evren kısmını Doğu Anadolu bölgesinde çalışmakta olan beden eğitimi ve Spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni tespit edilirken Doğu Anadolu bölgesinde bulunan 8 il (Ağrı, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Hakkâri, Iğdır, Muş, Van) seçilmiştir (n=2800). Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile araştırma verileri toplanmıştır. Basit tesadüfi örnekleme, tüm değişken birimlerinin örnekleme girmede eşit seçilebilme şansı tanınmasını gerektiren ve gelişigüzel seçim yapılarak örneklemin oluşturulmasını sağlayan bir yöntemdir (Yükselen 2006). Seçilen illerdeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tamamına Google Forms aracılığı ile ulaşılmaya çalışılmıştır ve geri dönen 342 anket araştırmada kullanılmıştır. Dolayısıyla araştırmanın örneklemini 342 beden eğitimi ve Spor öğretmeni oluşturmuştur.

3.2. VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ VE ÖLÇÜM DÜZEYİ

Bu araştırmada, anket formu demografik bilgiler ve öğretmen yeterlikleri ile ilgili bilgiler şeklinde olmak üzere iki grup halinde oluşturulmuştur Birinci bölümde beden eğitimi ve spor öğretmenlerin yaş, cinsiyet, medeni durum gibi, demografik özellikler sorgulanırken ikinci bölümünde ise, ilgili branş öğretmenlerinin özel alan yeterliliğine sahip olma derecelerini ölçmek için, ‘’Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki

Eğitimlerinin ‘Özel Alan Yeterliklerine Etkisi Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Muş Alparslan Üniversitesinden çalışmayla ilgili Etik kurul kararı, araştırmanın uygulanacağı kurumlardan gerekli izinler alınmış ve ölçeği geliştiren araştırmacıya mail yoluyla bilgi verilmiştir (Ek: 2). Ölçekteki ifadeler, ölçüm düzeyi olarak beş (0= Yok, 1=Az, 2=Orta, 3=İyi ve 4=Çok iyi) puanlı Likert tipi aralıklı ölçekten yararlanılmıştır.

3.3. ARAŞTIRMADA KULLANILAN ÖLÇEKLER

Araştırmada belirlenen hedeflere ulaşabilmek için gerekli olan veriler, 2014 yılında Kangalgil tarafından geliştirilen ‘ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Ölçeği ’ ölçeği ile veriler toplanmıştır. Ölçeğin sadece sahip oluş derecesine ilişkin skalası kullanılmış orijinalinde altı(6) boyut ve 30 önermeden oluşmaktayken, bu çalışmada analizler ölçeğin tek boyutlu haliyle gerçekleştirilmiştir. Kangalgil (2014) yaptığı araştırmada ölçeğin sahip oluş derecesinde toplam güvenilirlik katsayısını .85 olarak saptamıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmanın hipotezlerini test etmek amacıyla verilerinin analizinde, aritmetik ortalama, standart sapma, frekans/yüzde, normal dağılım testi, (Kolmogorov-Smirnov test) gibi betimsel istatistiklerin yanında, ikili karşılaştırmalarda U-testi (Mann-Withney U test), çoklu karşılaştırmalarda varyans analizi (Kruskal Wallis-H test) ve korelasyon testi (Spearman Correlation Test) yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. BULGULAR

Araştırmamıza katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin demografik özelliklerine ait tanımlayıcı analiz bulguları Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre İstatistiksel Dağılım Tablosu

Cinsiyet	N	%	MedeniDurum	N	%
Erkek	190	55.6	Evli	249	72.8
Kadın	152	44.4	Bekar	93	27.2
<i>Toplam</i>	<i>342</i>	<i>100.0</i>	<i>Toplam</i>	<i>342</i>	<i>100.0</i>
Eğitim Durumu			Görev Yaptığı Kademe		
Lisans	278	81.3	Ortaokul	178	52.0
Lisansüstü	64	18.7	Lise	164	48.0
<i>Toplam</i>	<i>342</i>	<i>100.0</i>	<i>Toplam</i>	<i>342</i>	<i>100.0</i>
Görev Yeri			Yaş		
A İli	46	13.5	Ortalama	32.54	
B İli	41	12.0	Standart sapma	4.58	
C İli	32	9.4	Minimum	24.00	
D İli	45	13.2	Maksimum	45.00	
E İli	31	9.1	Hizmet Yılı		
F İli	35	10.2	Ortalama	7.63	
G İli	63	18.4	Standart sapma	4.49	
H İli	49	14.3	Minimum	1.00	
<i>Toplam</i>	<i>342</i>	<i>100.0</i>	Maksimum	20.00	

Tablo 4.1’e bakıldığında, ankete katılanların % 55.6’sının erkek, % 44.4’ünün kadın olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların % 72.8’inin evli ve % 27.2’sinin bekar olduğu saptanmıştır. Eğitim durumlarına bakıldığında lisans düzeyinde öğrenimi tamamlamış olanlar %81.3, lisansüstü eğitimini tamamlamış olanlar % 18.7’ sini oluşturmaktadır. Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin çalıştığı okul kademelerine baktığımızda öğretmenlerin %52.0’ı ortaokulda, % 48.0’ı lise düzeyinde okullarda çalışmakta olduklarını belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştığı illere baktığımızda A ili %13.5’i, B ili %12.0’ı, C ili %9.4’ü, D ili %13.2’yi, E ili ise %9.1, F ili %10.2’yi, G ili %18.4’ü, H ili %14.3’ü olarak belirlenmiştir. Katılımcıların yaş değişkenine bakıldığında ortalama 32.54, standart sapma 4.58, minimum değer 24.00 ve maksimum değeri 45.00 olarak belirlenmiştir. Hizmet yılı değişkenine bakıldığında

ortalama 7.63, standart sapma 4.49, minimum değer 1.00 ve maksimum değer 20.00 olarak saptanmıştır.

Tablo 4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	Erkek	.085	190	.002
	Kadın	.113	152	.000

*P>0,05

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir (P<0,05).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi ile cinsiyet değişkeni arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik U-testi sonuçları tablo 4.3'de sunulmuştur.

Tablo 4.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması

Bağımlı Değişkenler	Cinsiyet	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	1. Erkek	190	158.31	30079.00	11934.000	.006
	2. Kadın	152	187.99	28574.00		

*P<0,05; N (342)

Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerinin, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan, Mann-Whitney U testi sonucunda, cinsiyet değişkenine göre özel alan sahip oluş derecesi toplam puanı (U=11934.000, p<0.05) arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo 4.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Eğitim Durumları Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Eğitim Durumu	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	Lisans	.079	278	.000
	Lisansüstü	.090	64	.200*

*P>0,05

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitim durumları değişkenine göre yapılan Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir (P<0,05).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi ile Eğitim Durumu değişkeni arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik U-testi sonuçları tablo 4.5’de sunulmuştur.

Tablo 4.5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Karşılaştırması

Bağımlı Değişkenler	Eğitim Durumu	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	1. Lisans	278	172.03	47824.50	8748.500	.836
	2.Lisansüstü	64	169.20	10828.50		

*P<0,05; N (342)

Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerinin, Eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan, Mann-Withney U testi sonucunda, Eğitim durumu değişkenine göre özel alana sahip oluş derecesi toplam puanı (U=8748.500, p>0.05) arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4.6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okul Kademesi Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Görev Yaptığı Okul Kademesi	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	Ortaokul	.088	178	.002
	Lise	.074	164	.028

*P>0,05

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin görev yaptığı okul kademesi değişkenine göre yapılan Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir ($P<0,05$).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi ile Görev yaptığı okul kademesi değişkeni ile arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik U- testi sonuçları tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Görev Yaptığı Okul Kademesine Göre Karşılaştırması

Bağımlı Değişkenler	Görev Yaptığı Okul Kademesi	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	1. Ortaokul	178	168.87	30058.00	14127.000	.607
	2. Lise	164	174.36	28595.00		

* $P<0,05$; N (342)

Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerinin, Görev yaptığı okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan, Mann-Withney U testi sonucunda, Görev yaptığı okul kademesi değişkenine göre özel alana sahip oluş derecesi toplam puanı ($U=14127.000$, $p>0.05$) arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4.8. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Medeni Durum	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	Evli	.073	249	.002
	Bekar	.096	93	.034

* $P>0,05$

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre yapılan Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir ($P<0,05$).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi ile Medeni durum değişkeni ile arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik U-testi sonuçları tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo 4.9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Medeni Durumlarına Göre Karşılaştırması

Bağımlı Değişkenler	Medeni Durum	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	1. Evli	249	172.09	42851.00	11431.000	.856
	2.Bekar	93	169.91	15802.00		

* $P<0,05$; N (342)

Beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerinin, Medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan, Mann-Withney U testi sonucunda, Medeni durum değişkenine göre özel alana sahip oluş derecesi toplam puanı ($U=11431.000$, $p>0.05$) arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4.10. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Görev Yaptığı İl Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	İl	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	A İli	.110	46	.200*
	B İli	.136	41	.053
	C İli	.106	32	.200*
	D İli	.156	45	.008
	E İli	.173	31	.019
	F İli	.135	35	.106
	G İli	.105	63	.080
	H İli	.088	49	.200*

* $P>0,05$

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin görev yaptığı il değişkenine göre yapılan Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir ($P<0,05$).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi ile Görev yaptığı il değişkeni ile arasındaki anlamlı farklılığın tespitine yönelik Kruskal Wallis sonuçları tablo 4.11’de sunulmuştur.

Tablo 4.11. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alana Sahip Oluş Derecelerinin Görev Yaptığı İl Değişkenine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Görev Yaptığı İl	N	Sıra ort.	sd	χ^2	p	(I-J)
1. A İli	46	164.17				
2. B İli	41	169.70				
3. C İli	32	142.48				
4.D İli	45	166.91				
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi 5.E İli	31	179.45	7	9.974	.190	
6.F İli	35	159.79				
7.G İli	63	202.7				
8.H İli	49	167.08				

* $P<0,05$ N (342)

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerinin görev yaptığı il üzerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonucunda, beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecesi ile görev yaptığı il değişkenine göre özel alana sahip oluş derecesi toplam puanı $\chi^2(sd=7, n=342)=9.974$, $p>0.05$) arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanamamıştır.

Tablo 4.12. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleri İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaşı Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Yaş	Kolmogorov-Smirnov ^b		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	25.00	.106	16	.200*
	26.00	.177	19	.121
	27.00	.134	12	.200*
	28.00	.140	30	.140
	29.00	.133	30	.189
	30.00	.087	31	.200*
	31.00	.130	15	.200*
	32.00	.161	18	.200*
	33.00	.248	11	.057
	34.00	.133	22	.200*
	35.00	.161	41	.009
	36.00	.148	32	.072
	37.00	.249	11	.054
	38.00	.163	19	.200*
	39.00	.144	16	.200*
	41.00	.207	6	.200*
	42.00	.222	5	.200*
43.00	.230	5	.200*	

*P>0,05

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaş değişkenine göre yapılan Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alana sahip oluş derecesi arasında verilerin normal dağılmadığını göstermektedir (P<0,05).

Tablo 4.13. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleri İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Hizmet Yılı	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	1.00	.135	14	.200*
	2.00	.098	34	.200*
	3.00	.125	29	.200*
	4.00	.112	26	.200*
	5.00	.143	31	.105
	6.00	.147	33	.067
	7.00	.118	21	.200*
	8.00	.195	16	.104
	9.00	.194	14	.163
	10.00	.207	27	.004
	11.00	.124	19	.200*
	12.00	.125	14	.200*
	13.00	.106	17	.200*
	14.00	.145	14	.200*
	15.00	.158	23	.140
	16.00	.208	6	.200*
	18.00	.260	2	.
	20.00	.260	2	.

*P>0,05

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş dereceleri ile beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaşı ve hizmet yılı değişkenleri arasındaki ilişkinin tespitine yönelik olarak yapılan korelasyon testi sonuçları tablo 4.14'de sunulmuştur (P<0,05).

Tablo 4.14. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Sahip Oluş Dereceleri ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaşı ve Hizmet Yılı Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Testi

	Yaş	Hizmet Yılı
Hizmet Yılı	.795**	
Özel Alana Sahip Oluş Derecesi	-.033	-.052

*P<0,05; **P<0,01; N (342)

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş dereceleri ile beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaşı ve hizmet yılı değişkenleri arasında anlamlı ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan spearman korelasyon testi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaşı ile özel alan sahip oluş derecesi toplam puanı ($r=-.033$; $p>0.01$) ve hizmet yılı ile özel alan sahip oluş derecesi toplam puanı ($r= -.052$; $p>0.01$) arasında istatistiksel olarak ilişki tespit edilememiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaptığımız çalışmada beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterlilik düzeylerini tasvir etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evren (2800) ve örnekleme açısından veriler değerlendirildiğinde, araştırma örnekleminin (342) yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Sekeran (1992) tarafından sosyal bilimlerde 2800 civarında evren için 338 verinin toplanmasının yeterli olacağı ifade edilmiştir.

Tablo 4.3'e bakıldığında, cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin anlamlı farklılığın tespit edildiği görülmektedir. Çalışmamızı destekler nitelikte olan bu çalışmada Öksüzoğlu (2009) "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğinde Yeterlilik Algısı" başlıklı çalışmada beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mesleki yeterlik algısında cinsiyet değişkeninin önemli bir rol oynadığını tespit etmiştir. Adayların diğer sektörlerdeki öğretmenlerle karşılaştırıldığında önemli açıdan fark olduğunu tespit etmiştir. Mirzeoğlu ve Aktaş (2005) yaptıkları çalışmada bizim çalışmamızdan farklı olarak öğretmenlik uygulaması derslerinin öğretmen adaylarının yeterlik düzeyinde anlamlı farklılıklara yol açmadığını; yetenek düzeylerinde ise anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır.

Öksüzoğlu (2009)' a göre "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlilik Algıları" başlıklı çalışmada, görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının geçerli kılabilir seviyede mesleki açıdan yeterli algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Alt düzey ve orta düzeyde sosyo-ekonomik ve kültürel sınıftan çocukların beden eğitimi daha çok tercih ettiği tespit edilmiştir. Beden eğitimi ve Spor öğretmeni adaylarının algılanan mesleki yeterlilikleri açısından diğer öğretmenlere göre cinsiyet değişkeninin önemli bir rol oynadığını saptamıştır.

Celep (2002) tarafından yapılan çalışmada yaş, cinsiyet ve deneyimin öğretmen performansını nasıl etkilediğini araştıran bir çalışmada, cinsiyete göre bir farklılık olmamasına rağmen, öğretmenlerin yaşlandıkça ve deneyim kazandıkça performanslarının arttığını, mesleklerinde kendilerini daha yetkin bulduğunu saptamıştır. Oğuz ve Topkaya (2008) yaptıkları çalışmada lise düzeyindeki öğretmenlerin öz-yeterlilik inançlarını ve öğretmenliğe yönelik tutumlarını incelemeyi hedeflemektedirler.

Sonuçlar öğrencilerin öğretmenleri açısından öz-yeterlik inançlarının genel olarak çok uygun bir seviyede olduğunu gösterdi. Üstelik cinsiyet ve yaşa göre de ilişki anlamında bir farklılık gözlenmedi. Çocukların öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutumları vardır. Kız öğrencilerin tutumları erkek öğrencilere göre daha olumludur. Bu çalışmanın diğer bulguları arasında öğretmenlerin öz-yeterlikleri ile öğretmeye yönelik tutumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 4.5'e bakıldığında, eğitim durumları değişkenine göre, beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin anlamlı farklılığın oluşmadığı tespit edilmiştir. Karabulutlu (2016) ise bizim çalışmamızdan farklı olarak eğitim durumu ile mesleki yeterlilik arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ve bu farkın eğitim sürecinin planlanması ve organize edilmesinin yanı sıra öğretim açısından da önemli olduğunu tespit etmiştir. Fiziksel yeteneklerin gelişimini sürdürmek ve okul, aile ve toplumla işbirliği yapmak. Yüksek lisans diplomasına sahip öğretmenlerin lisans diplomasına sahip olanlara göre daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

2004 yılında Hill ve Brodin tarafından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin lisans eğitimindeki derslerinin yeterliliğine ilişkin algıları üzerine yapılan bir araştırmada, beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin beden eğitimi bilgi ve becerilerini öğretme konusunda yeterli yeterliliğe sahip olduklarını bildirmeleri beden eğitimi ve Spor dersi müfredatının yeterliliğini göstermiştir.

Tablo 4.7'ye bakıldığında, görev yaptığı okul kademesi değişkenine göre, beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin anlamlı farklılığın oluşmadığı tespit edilmiştir. Nitekim öğretmenlerin görev yaptığı okul kademesi değişse de öğrencilerde aynı şeyleri hedeflemektedir. Tüm öğretmenlerin işinin gerekliliklerini yerine getirmekle yükümlüdür. Öğretmenler öğrencilere hangi yaşta olursa olsun onları sportif alanda ve diğer alanda geliştirme imkanı sağlamalıdır. Çalışmamızın aksine Evans ve Tribble (1986) yaptıkları çalışmada ortaöğretim düzeyindeki öğretmenlerin lise düzeyindeki öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli hissettiklerini bulmuşlardır. 2005 yılında Chocan'ın Venezüellalı öğretmenler üzerinde yaptığı bir araştırma, öğretmen yeterlilik düzeyi ile deneyimi arasında hiçbir ilişki tespit edememiştir.

Tablo 4.9'a bakıldığında, medeni durum değişkenine göre, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin anlamlı farklılığın oluşmadığı tespit edilmiştir. Koparan, Öztürk ve Korkmaz (2011) tarafından yapılan araştırmada da çalışmamızı destekler nitelikte beden eğitimi ve Spor öğretmeni öz-yeterlik algıları ile beden eğitimi ve Spor öğretmeni yeterlik puanları medeni durum değişkenlerine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur.

Tablo 4.11'e bakıldığında, görev yaptığı il değişkenine göre, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin varyans analizi sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu farklılığın tespit edilememe nedeni ise bütün iller aynı koşullarda eğitim vermektedir ayrıca aynı bölgede buldukları için hava koşulları ve kültürel yapıları benzer bireyler bulunmaktadır. Bu sebeple beden eğitimi ve spor öğretmenleri de aynı eğitimi öğrencilere sunmaktadır. Pek çok beden eğitimi ve Spor öğretmenin mesleğini icra ederken önemli zorluklarla karşılaştığı bilinmektedir. Mevcut uygulamalar, bu öğretmenlere işlerini daha iyi yapmalarını sağlayacak olanaklar; ders araç ve gereçlerini sağlamanın yanı sıra, coğrafyaya dayalı derslerde esnekliğe de olanak sağlayacak şartlar tanınabilir.

Tablo 4.14'e bakıldığında, yaş ve hizmet yılı değişkenine göre, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerine sahip oluş düzeyine ilişkin korelasyon testi sonuçları arasında istatistiksel anlamda bir ilişki tespit edilememiştir. Bu tabloyu incelediğimizde sadece yaş ve hizmet yılı arasında ilişki görülmektedir. Bu da bize meslekte ne kadar çalışırsak o işe karşı deneyimimiz o kadar artacağını göstermektedir.

Benz vd. (1992) yaptıkları mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerin, şu an çalışmakta olan öğretmenler, üniversitede görev yapmakta olan öğretim elemanları ve öğretmenlik uygulaması danışmanlarının mesleki yeterliliklerini ölçmüşler ve yükseköğretimde okumakta olan öğretmen adayları meslekte daha başarılı olma olasılıklarının diğerlerine göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Öğretmenler kendilerini yetkin hissettiğini saptamıştır. Tüm gruplar arasında üniversitelerde çalışan öğretim üyeleri en fazla kendi kendine yetebilen grup olarak tespit etmiştir.

Yalız (2010) tarafından Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik bölümüne yönelik tutumlarını araştırmak ve öğrencilerin tutumlarının sınıf düzeylerine ve cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini saptamak amacıyla yaptığı çalışmada, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu yönde ve yüksek standarttaydı. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha düşük düzeyde tutumlara sahip olduğu ve sınıfındaki değişkenlerin tutumlar üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Karabulutlu'ya (2016) göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki eğitiminin mesleki yeterlilikleri üzerindeki etkisi araştırılırken beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yanıtları, mesleki eğitimin ve özel alana sahip oluş yetkinliklerinin iyi ölçüde olduğunu belirlemiştir. Öğretmenler kendilerini bayramın anlam ve önemine layık şekilde kutlama ve gelişmelerin sonuçlarını tam olarak izleyip değerlendirebilecek kapasitede oldukları sonucu bulunmuştur.

Şimdiki zamana bakacak olursak teknolojinin gelişmesine bağlı olarak toplumsal yapılar hızlı ve sürekli gelişmekte, bunlara bağlı olarak da geleneksel eğitim yöntem ve teknikleri farklılaşmaktadır. Toplumsal ilerleme yalnızca eğitime verilen önem ile mümkündür. Eğitim sistemimizin önemli bir unsuru öğretmendir, çünkü kaliteli eğitim, nitelikli öğretmenin bir sonucudur. Kavcar (2002)'a göre bir okulun kalitesi öğretmenlerine bağlıdır. Bu nedenle eğitim hedeflerine ulaşmada öğretmenlerin yeteneği çok önemlidir.

Diğer birçok ülkede rastlandığı gibi Türkiye'de de öğretmen yetiştirme programları oldukça önemlidir. Yaşadığımız ülkenin gelişmiş ülkeler arasına girebilmesi için alanında iyi yetişmiş, kendisine inanan, özgüveni yüksek, motivasyonu maksimum seviyede olan öğretmenlere ihtiyacımız var. Türkiye'de yetkin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, öğretmen adayının ve antrenörlerin meslekte kendilerini nasıl gördüklerine ilişkin çok sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır (Mirzeoğlu vd., 2007).

Bu yapılan çalışmalar sayesinde öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşler artacaktır. Öğretmenler kendilerini ne konumda gördüğünü ve hangi düzeyde ne derece yeterli olduğunu anlayabilecekler. Eksikliklerini görüp bunu giderme yoluna gideceklerdir. Her öğretmen kendisini ne kadar geliştirirse o kadar çocuğa dokunabilme olasılığı artacaktır.

Öğretim programlarının içerisine dahil edilen ve eğitimde mühim bir yer tutan

beden eğitiminin, amacına ulaşması ve kaliteli, gelişime yönelik, araştırma odaklı, yenilikçi ve yaratıcı bireylerin davranışı açısından arzu edildiğine inanılmaktadır. Bu nedenle beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin temel yeterlilik alanları ve buna bağlı alt alan yeterliliklerinin açıkça tanımlanması gerekmektedir.

Öneriler

- Araştırmamızın sonuçları gösteriyor ki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeterlilikleri olumlu ve standart bir düzeyde olduğunu ve öğretmenlik mesleğinde sunulan eğitimin bu yeterliklere sağladığı katkının da kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir.
- Öğretmenlerin fazlaca tercih ettiği mesleki gelişim seçenekleri ise hizmet içi kurslar ve seminerlerdir. Bu bilgileri dikkate alarak yarı zamanlı kurs ve seminerlerinizin niteliğini ve niceliğini artırabiliriz. Öğretmenlerin öz yeterlik algılarını pozitif yönlü geliştirebiliriz. Ders ve seminer sayısı artırılarak öğretmen verimliliği artırılabilir.
- Ülkemizde öğretmenlerin yeteneklerinin belirlenmesine yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığının Öğretmen Yetiştirme ve Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün bu konuyla ilgili yaptığı çalışmalar önemli yer tutar. Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen mesleki yeteneklere sahip oluş durumuna ilişkin fikirleri incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bilgilerin beden eğitimi ve Spor derslerinin daha etkili ve istekli hale getirilmesi açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar olabildiğince sınırlıdır. Çalışmamız aynı zamanda bu alandaki yeni çalışmalarda da etkili olacaktır.
- Bu derslerde amaca ulaşmak için çocukların hareket becerilerini geliştirmek ve bireylerde istenilen hareket değişikliklerini sağlamak için araştırmaya dayalı, yenilikçi ve yaratıcı nitelikli beden eğitimi ve Spor öğretmenleri ile sağlanabilir. Bu sebeple beden eğitimi ve Sporun eğitim programlarına entegre edilmesinin mümkün olduğuna inanılmaktadır. Buna bağlı olarak beden eğitimi ve spor öğretmenin temel yeterlilik alanları ve buna bağlı alt alan yeterliliklerinin açıkça tanımlanması gerekmektedir.

- Üniversite kurumlarında belirli bir beceri düzeyine sahip beden eğitimi öğretmeni ve spor öğretmenlerini yetiştiren bölümde öğretmen adayları sürece dahil edilmekte ve bu sürece dahil olan beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yeteneklerinin geliştirilmesine eğitim faaliyetlerine büyük katkı sağlayacağı düşünülür.
- Bilgi toplumu ilerledikçe ve değiştikçe beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinde aranan özelliklerde değişmektedir. Bu sebeple beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin rollerindeki değişimler, eğitim sistemindeki farklılıklar ve değişiklikler dikkate alınarak hem hizmet öncesi hem de hizmet içi eğitimin ilerlemesinde öğretmenlik mesleğinin mevcut rolleri, yeterlilikleri ve üstleneceği roller öğretilmelidir. Formasyon. Öğretmenlerin teknolojik çağına göre kendilerini geliştirmesi gerekmektedir.
- Çalışmamız sadece bu sayılan iller ile sınırlı kalmayıp her il açısından planlanıp yapılması her öğretmenin kendini yeterliliklerini görme açısından yapılsa alana daha fazla katkı sağlamış olacaktır. Yapılan bu çalışmada da öğretmenlerin tamamına ulaşması alana daha fazla katkı sağlayabilirdi. Beden eğitimi ve spor dersleri öğrenciler açısından psikomotor hareketleri en aktif şekilde yapacakları için ders saatleri açısından güncellemeye gidilebilir. Meslek içi eğitimler verilerek öğretmenlerin kendilerini daha fazla geliştirmeleri için olanak sağlanabilir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenleri eğiten yükseköğretim kurumlarının, belirlenen bu yeteneklerle tam donanımlı beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarını sürece kazandıracağı, aynı zamanda sürece dahil olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeteneklerini de geliştireceği düşünülmektedir. Eğitim faaliyetlerinin başarısına da ayrıca büyük katkı sağlar.

Çalışmamızdan hareketle beden eğitimi ve Spor öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı beden eğitimi ve Spor öğretmeni özel alan öğretmen yeterlikleri ile ilgili öz değerlendirme yapmaları ve bilgilerini güncellemeleri öğretmenlik mesleğinin niteliğini arttırırken aynı zamanda eğitimin kalitesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmadan hareketle bundan sonra yapılacak çalışmalara ışık tutması amacı ile

aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından beden eğitimi ve spor öğretmenleri için hizmet içi eğitimlerin daha sık ve yoğun yapılarak öğretmen yeterlikleri ile ilgili noksanların giderilmesi amaçlanabilir.
2. Üniversiteler lisans programları içerisinde öğretmen adaylarına, mesleğe başlamadan önce özel alan yeterliklerinin öneminin kavratılması için daha fazla özen gösterilebilir.

KAYNAKÇA

- Aracı, H. ve Ş. Aracı (2014). *Spor Bilimleri Öğretimi*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Argun, Y. ve E. İkiz (2004). Okulöncesi Öğretmenliği Programının Öğrencilerin Mesleki Tutum ve Algılarına Etkilerinin İncelenmesi, *Omep 2003 Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı*, İstanbul, 412-429.
- Adalı, E., M. Z. Serarslan ve G. Durmuş (2023). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öz-Güven Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 2, Sayı 1, 2023.
- Bandura, A. (1994). *Self Efficacy*. VS Ramachaudran (ed.). *Encyclopedia of Human Behavior*, (4), 71-81. New York: Academic Press.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim Psikolojisi: Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri*. Ankara: Gül Yayınları.
- Başaran, İ. E. (2004). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Baykoçak, C. (2002). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri (Bursa ili uygulaması). (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Sakarya Üniversitesi SBE.
- Benz, C., L. Bradley, M. Alderman ve M. Flowers (1992). Personal Teaching Efficacy: Development Relationship In Education, *Journal of Educational Research*, Cilt 85, Sayı 5, 274-296.
- Belediyelerde vasıfsızlık bilmecesi ve mesleki yeterlilik (2016). *Emek Araştırmaları kitapçıkları-2*. <https://cloudsdomain.com/uploads/dosya/12919.pdf> (Erişim Tarihi: 16.10.2023).
- Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlilikleri Kitabı (2023). https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/06160702_11YYretmen_Yeterlikleri_KitabY_beden_eYitimi_YYretmeni_Yzel_alan_yeterlikleri_ilkYYretim_parYa_14.pdf. (Erişim Tarihi: 22.05.2023).
- Bilen, M. (1999). *Plandan Uygulamaya Öğretim*. Ankara: Anı Yayınevi.
- Celep, C. (2002). *The Correlation of Factors: The Prospective Teachers Sense of Efficacy Beliefs and Attitudes About Student Control*. National Forum.

- Chacon, C. T. (2005). Teachers' Perceived Efficacy Among English as a Foreign Language Teachers in Middle Schools in Venezuela. *Teaching and Teacher Education*, 137-148.
- Demirhan, G. (2003). Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı 300, 13-22.
- Demirhan, G. (2013). 8. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi. Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi SBE.
- Evans, E. D. ve M .C. Tribble (1986). Perceived Teaching Problems, Self-Efficacy, and Commitment to Teaching Among Preservice Teachers, *Journal of Educational Research*, Cilt 80, Sayı 2, 81-85.
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik Açından Spor*, Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
- Erdemli, A. (2008). *Spor Yapan İnsan*, İstanbul: E Yayınları.
- Gibson, S. ve M. H. Dembo (1984). Teacher efficacy: A Construct Validation. *Journal of Educational Psychology*, Cilt 76, Sayı 4, 569-582.
- Hill, G. ve K. L. Brodin (2004). *Physical education teachers' perception of the adequacy of university course work in preparation for teaching*. The Physical Educator.
- Hesmondhalgh, T. (2011). The Confident Teacher–how to appear confident. Even when you aren't. <https://www.creativeeducation.co.uk/theconfident-teacher-how-to-appear-confident-even-when-youarent/> (Erişim Tarihi: 26.09.2023).
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kangalgil, M. (2014). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine Katılma ve Sahip Oluş Derecelerinin İncelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Dergisi*, Cilt 25, Sayı 2, 94–103.
- Karabulutlu, Z. (2016). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Eğitimlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi

EBE.

- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt 35, Sayı 1–2, 1–14.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik Mesleğine Kuramsal Bir Bakış, *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 17, Cilt 9, 39-56.
- Kahyaoğlu, M. ve S. Yangın (2007). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki öz Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt 15, Sayı 1, 73-84.
- Kuran, K. (2002). *Okul ve Sınıf Ortamı, Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, A. Türkoğlu (ed.). Ankara: Mikro Yayınları.
- Kuter, M. ve F. Ö. Kuter (2012). Beden Eğitimi ve Spor Yoluyla Değerler Eğitimi, *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*. Cilt 3, Sayı 6.
- Koparan, Ş., F. Öztürk ve N. Korkmaz (2011). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik ve Beden Eğitimi Öğretmeni Yeterliliğinin İncelenmesi. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Kongresi, *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*.
- Kılıç, F. (1997). İlköğretim Okullarına Sınıf Öğretmeni Olarak Atanmakta Olan Adayların Öğretmenlik Meslek Bilgisi Düzeyleri İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, *(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Anadolu Üniversitesi SBE.
- MEB (2006). *İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevi.
- MEB (2008). *Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü*. Ankara: Devlet Kitapları.
- Mirzeoğlu, D., I. Aktaş ve M. Boşnak (2007). Beden Eğitimi Öğretmeni, Öğretmen Adayı ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Mesleki Yeterlik Duygusunun Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 18, Sayı 3, 109-125.
- Mirzeoğlu, D. ve I. Aktaş (2005). 46th. ICHPER.SD Anniversary World Congress Proceedings: *The Effect of Teacher Practicum on Teacher Efficacy in Physical*

Education Department, İstanbul, 348-349.

Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/1111_5355_YYRETMENLYK_MESLE_YY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf (Erişim Tarihi: 10.11.2023).

Övet, O. (2006). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Yeditepe Üniversitesi SBE.

Oğuz, A. ve N. Topkaya (2008). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmen Öz-Yeterlik İnançları İle Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *Akademik Bakış*, Sayı 14.

Otrav, N. (2005). Sporun Sosyalleşmeye Etkileri, *Spor Eğitiminin ve Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu*, Manisa

Özlük, Y. Ö. (2010). Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Araştırma (Kırıkkale İli Örneği). (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Kırıkkale Üniversitesi SBE.

Özden, Y. (2000). *Eğitimde Yeni Değerler*, Ankara: Pegem Yayıncılık.

Özdemir, S. ve H. İ. Yalın (1998). *Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği*, Ankara: Nobel Yayınları.

Öksüzöğlü, P. (2009). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Mersin Üniversitesi SBE.

Palmer, P.J. (1998). *The Courage to Teach*. San Francisco: Jessy-Bass Publishers.

Pehlivan, Z., Esen, N. ve Dönmez, B. (1993). *Ders Dışı Okul Spor Etkinliklerinin Eğitim Programı Açısından Araştırılması. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 2. Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık, Manisa*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Roman, S. N., Y. S. Svetlana vd. (2017). Continuous Professional Education of Teachers of Physical Education with the Additional Qualification in the Field of

- Foreign Languages on the Basis of Competency Based Approach. *Journal of Physical Education and Sport*. Russia.
- Seferoğlu, S. (2001). Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Mesleki Gelişimleri ile Görüşleri, Beklentileri ve Önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 149, 12-14.
- Sunay, H. (1998). Spor Eğitim Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi, *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, Sayı 2, 43-50.
- Sekeran, U. (1992). *Research Methods in Business*. Canada: John Willey ve Sons.
- Şahin, E. (2004). “Öğretmen Yeterliklerinin Belirlenmesi”, *Bilim Ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, Sayı 58, 15-19.
- Tamer, K. ve A. Pulur (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset Matbaası, 20, 39, 51.
- Tschannen-Moran, M. ve A. W. Hoy (2001). Teacher efficacy: Capturing an Exclusive Construct. *Teaching an Teacher Education*, Sayı 17, 783-805.
- Turhan, B., G. Er vd. (2005). Okullarda Yarışmalı Sporlara Analitik Yaklaşım, *Spor Eğitiminin ve Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu*, Manisa.
- Üstüner, M., H. Demirtaş vd. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Özyeterlik Algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 9, Sayı 17, 1-16.
- Yalız, D. (2010). Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1.
- Yükselen, C. (2006). *Pazarlama Araştırmaları*, Ankara: Detay Yayıncılık.

EKLER

Ek 1- Veri Toplama Araçları

Değerli Beden Eğitimi Öğretmeni Bu araştırma “beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki eğitiminin özel alan yeterliklerine etkisini” tespit etmek amacıyla planlanmıştır. Aşağıda beden eğitimi ve spor öğretmeni özel alan yeterlikleri maddeler halinde verilmiştir. Soruları dikkatlice okuyarak, 0 (yok), 1 (az), 2 (orta), 3 (iyi), 4 (çok iyi) cevaplayınız. Uygulamada sizin bu yeterliliğe sahip oluş özelliğinizi ve hangi derslerden faydalandığınızı sahip oluş derecesi alanına (x) işaretleyiniz. Sorulara vereceğiniz yanıtların doğruluğu araştırma sonuçlarını etkileyecektir. Desteğiniz için teşekkür ederim.

NOT: Bu değerlendirme yüksek lisans tezi çalışması olarak düzenlenmiştir.

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Yaş:
2. Cinsiyet: Erkek () Bayan ()
3. Medeni durumunuz: Evli () Bekar ()
4. Eğitim durumunuz: Lisans () Lisansüstü ()
5. Görev yaptığınız okul kademesi: Ortaokul () lise ()
6. Hizmet yılınız:
7. Görev yaptığı il: Ağrı () Bingöl () Bitlis () Elazığ () Hakkari () Iğdır () Muş () Van ()

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ	SAHİP OLUŞ DERECEŚİ				
	0	1	2	3	4
A-ÖĞRETİM SÜRECİNİ PLANLAMA VE DÜZENLEME KONUSUNDA YETERLİLİĞİNİZ NE ÖLÇÜDEDİR?					
A1- Öğretime uygun plan yapabiliyorum					
A2- Öğretime uygun öğrenme ortamları düzenleyebiliyorum					
A3- Öğretim sürecine uygun araç-gereç ve kaynakları kullanabiliyorum					
A4- Okul takım çalışmalarını planlayabiliyorum					
A5- Öğretimin amaçlarını gerçekleştirme sürecinde teknolojik kaynakları kullanabiliyorum					
A6- Öğretimde özel eğitime gereksinim duyan ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik planlamalar yapabiliyorum					
B-FİZİKSEL PERFORMANS GELİŞTİRMEYİ SAĞLAMA VE KORUMA KONUSUNDA YETERLİLİĞİNİZ NE ÖLÇÜDEDİR?					
B1- Öğrencilerin temel ve özelleşmiş hareket bilgi ve becerilerini geliştirebiliyorum					
B2- Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturabiliyorum					
B3- Öğrencilerin müsabakalara katılmalarını ve çalışmalarının yürütülmesini sağlayabiliyorum					
B4- Öğrencileri sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirebiliyorum					
B5- Spor sakatlanmalarında ilk yardım kurallarını uygulayabiliyorum					
B6- Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebiliyorum					
B7- Doğayı tanıma ve çevreyi koruma bilinci oluşturabiliyorum					

B8- Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma bilgi ve becerisini kazandırabiliyorum					
B9- Öğrencilere spor ve spor organizasyonları bilinci ve sevgisi kazandırabiliyorum					
B10- Beden eğitimi ve spor dersi ve öğretiminde eğitsel oyunları etkili kullanabiliyorum					
B11- Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere etkinlikler düzenleyebiliyorum					
C- ULUSAL BAYRAMLARI ANLAM VE ÖNEMİNE YARAŞIR ŞEKİLDE KUTLAMA KONUSUNDA YETERLİLİĞİNİZ NE ÖLÇÜDEDİR?					
C1- Atatürk'ün beden eğitimi ve spor ile ilgili duygu ve düşüncelerini uygulamalarına yansıtabiliyorum					
C2- Ulusal bayramlarda ve özel günlerde sportif etkinlikler yapabiliyorum					
D- GELİŞİM PERFORMANSLARINI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KONUSUNDA MESLEKİ EĞİTİMİNİZ NE ÖLÇÜDEDİR?					
D1- Yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebiliyorum					
D2- Ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabiliyorum					
D3- Öğrencilerin bedensel gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geribildirim sağlayabiliyorum					
E- OKUL, AİLE VE TOPLUMLA İŞBİRLİĞİ YAPMA KONUSUNDA YETERLİLİĞİNİZ NE ÖLÇÜDE?					
E1- Öğrencilerin zihinsel, fiziksel ve ruhsal yönden geliştirilmesinde aileler ve toplumla işbirliği yapabiliyorum varmalarını ve aktif katılımlarını sağlayabiliyorum					
E2- Öğrencilerin ve çevrenin, ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına					
E3- Ulusal bayram ve törenlerin yönetimini ve organizasyonunun yapabiliyorum					
E4- Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla işbirliği yapabiliyorum					
F- MESLEKİ GELİŞİMİ SAĞLAMA KONUSUNDA YETERLİLİĞİNİZ NE ÖLÇÜDE?					
F1- Mesleki yeterliklerini belirleyebiliyorum					
F2- Beden eğitimi ve spor dersi öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabiliyorum					
F3- Mesleki gelişime yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanıyorum					
F4- Liderlik yapabiliyorum					

EK-2. Ölçek İzin Yazışması

Beden eğitimi öğretmeni Özel alan yeterlilikleri ölçeği

Elif Sultan Buruş

Alıcı: mkanalgil

Mehabalar hocam Muş alparslan üniversitesinde beden eğitimi ve spor alanında yüksek lisans 2. sınıf öğrencisiyim. Tezimi için Doğu anadolu bölgesinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerine yönelik onların özel alan yeterliliklerine sahip oluş derecelerini incelemek istiyorum bunun için de izniniz olursa sizin anketini kullanmak istiyorum.

Yanıtla

Yönlendir

EK-3. İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.12.2023-120474

T.C.
HAKKÂRİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-97183726-605.01-91472917
Konu : Anket İzinleri Hk.
(Elif Sultan BURUŞ)

07.12.2023

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Yazı İşleri Müdürlüğü)

İlgi : 01.06.2023 tarih ve E-51732808-044-94749 sayılı yazınız.

İlgi tarih ve sayılı yazınızda söz konusu anket için izin talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmüş olup Valilik Olur'u yazımız ekinde sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Nurettin YILMAZ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EK-4 Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.11.2022-70314

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

Toplantı Tarihi: 08.11.2022	Toplantı Sayısı: 11	Karar Sayısı: 32
<p>Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Kurul Başkanı Prof. Dr. Ekrem ALMAZ başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.</p> <p>KARAR-23: Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü'ğünden 17.10.2022 tarihli ve 67888 sayılı yazısı okundu ve ekleri incelendi.</p> <p>Yapılan incelemeler sonucunda; Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü danışmanlığı Dr. Öğr. Üyesi Atakan AKSU tarafından yürütülen Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı 210207002 numaralı tezli yüksek lisans öğrencisi Elif Sultan BURUŞ'un "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerinin İncelenmesi (Doğu Anadolu Bölgesi)" konulu tez çalışması Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından uygun görülmüş olup, durumun Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü'ğüne bildirilmesine,</p> <p style="text-align: center;">Oy birliği ile karar verildi.</p>		
BAŞKAN (e-İmzalıdır) Prof. Dr. Ekrem ALMAZ Kurul Başkanı		
ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Zakariya CAM Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Mahmut SALMAZZEM İslami İlimler Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Bünyamin SARIKAYA Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi
ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Fuat KORKMAZER SBF Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Nazmettin ÇİFTÇİ Sağlık Hizmetleri MYO Öğr. Üyesi
ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Halil ALKAN SBF Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Atika YILMAZ Spor Bilimleri Fakültesi Öğr. Üyesi	

1 / 1

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU DEĞERLENDİRME FORMU

Araştırmanın Başlığı:	"Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliliklerinin İncelenmesi (Doğu Anadolu Bölgesi)" adlı çalışma.
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih:	17.10.2022
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih:	08.11.2022
Karar tarihi	08.11.2022

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad soyad ve imzaları.

Başkan
(e-İmzalıdır)
Prof. Dr. Ekrem ALMAZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Zakariya ÇAM

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Mehmet SALMAZZEM

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Bünyamin SARIKAYA

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Fuat KÖRKMAZER

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Necmettin ÇİFTÇİ

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Halil ALKAN

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Azize YILMAZ